

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватски, словеначки и македонско издание. Огласи по тарифата. — Текуќа сметка кај Народната банка на ФНРЈ за претплата бр. 101-900880. — Текуќа сметка на Продавното одделение 101-670880.

Среда, 11 април 1951

БЕЛГРАД

БРОЈ 19

ГОД. VII

Цена на овој број е 12.— дин. — Претплата за 1951 година изнесува 850.— динари, а за странство 500.— динари. Редакција: Бранкова улица бр. 18—20. — Телефон: Редакција 28-838, Администрација 26-276 Продавно одделение 22-619, Сметководство 27-595, Експедиција 21-251.

130.

Врз основа на членот 74 ставот 1 точка 5 Уставот на ФНРЈ, а со цел на правилно применување на законот, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија дава

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТОЛКУВАЊЕ НА ЧЛЕНОТ 24 СТАВОТ 1 ОД ЗАКОНОТ ЗА АГРАР- НАТА РЕФОРМА И КОЛОНИЗАЦИЈА

Според членот 24 ставот 1 од Законот за аграрната реформа и колонизација земјиштето што е дадено по овој закон за време од 20 години не може да се дели, продаде, даде под закуп или да се заложат ни во целина ни делимично.

Овој пропис треба да се разбере така што, доколку се работи за внесување на земјиште во селанска работна задруга од четвртиот тип од лице на кое што му е дадено по Законот за аграрната реформа и колонизација, тоа земјиште станува сопственост на задругата во смисла на членот 62 точка д) од Основниот закон на земјоделските задруги. Исто така со внесувањето на економските згради во селанска работна задруга, без оглед на типот од задругата, од страна на лице на кое што му се доделени по Законот за аграрната реформа и колонизација, тие згради стануваат сопственост на задругата во смисла на членот 87 став 2 од Основниот закон за земјоделските задруги. Со влегувањето во задруга такво лице се ослободува од ограничението од членот 24 став 1 на Законот за аграрната реформа и колонизација, и тоа како во поглед на земјиштето така и во поглед на економските згради. Вредноста на зградите што се внесени во задругата задругата ги исплатува на своите задругари на начин и во срокови кои се определени со закон и со правилата на задругата за исплата вредноста на економските згради што се внесени во селанската работна задруга.

У. бр. 497

3 април 1951 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративна Народна Република Југославија

Секретар,
Миле Перунички, с. р.

Претседател,
др Иван Рибар, с. р.

191.

Врз основа на чл. 4 од Уредбата за снабдување на населението („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/48) и чл. 1 од Уредбата за слободна продажба и цените на стоките од широкото трошење („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/50 и бр. 3/51), по предлог од Претседателот на Советот за промет со стоки на Владата на ФНРЈ, Владата на ФНРЈ донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАГОЛЕМУВАЊЕ ИЗНОСОТ НА ПАРИЧНИТЕ КУПОНИ ВО ИНДУСТРИСКАТА ПОТРОШАЧКА КАРТА НА ПОТРОШАЧИТЕ ОД ИР КАТЕГОРИЈА И ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ПОТРОШАЧКИ ИНДУСТРИСКИ КАРТИ НА ПОТРОШАЧИТЕ ОД ИР КАТЕГОРИЈА

1. Износот на паричните купони во индустриската потрошачка карта на потрошачите од ИР категорија се наголемува од 3.700. — динари на 4.200. — динари годишно.

Наголеменот износ на паричните купони им припаѓа на потрошачите почнувајќи од 1 јануари 1951 година.

2. Одделна индустриска дополнителна потрошачка карта која содржи 300.— динари во парични купони ќе им се издава на следните потрошачи разврстани во ИР категорија:

на носителите на фамилијарна инвалиднина;
на фамилијарните пензионери;
на материјално необезбедените лица неспособни за стопанисување;

на сами жени со две или повеќе деца помлади од 14 години.

3. Со ова решение се менува и дополнува Решението за определување видовите и количините на прехранбените артикли од обезбеденото снабдување и за определување вредноста на стоките на слободна продажба што можат да ги купуваат потрошачите со попуст на индустриските потрошачки карти („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 3/51), доколку се однесува до износот на паричните купони во индустриските потрошачки карти на потрошачите од ИР категорија и до износот на паричните купони што им се издава на потрошачите од ИР категорија споменати во тач. 2 од ова решение.

Бр. 1304

4 април 1951 година

Белград

Претседател на Владата на ФНРЈ
и Министер на Народната одбрана,
Маршал на Југославија

Јосип Броз-Тито, с. р.

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за промет со стоки,
Осман Карабеговиќ, с. р.

192.

Врз основа на чл. 4 од Уредбата за снабдување на населението („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 12/48) и чл. 1 од Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за слободна продажба и цените на стоките од широкото трошење („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 3/51), по предлог од Претседателот на Советот за промет со стоки на Владата на ФНРЈ, Владата на ФНРЈ донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВИДОВИТЕ И КОЛИЧИНИТЕ НА ПРЕХРАНБЕНИ АРТИКЛИ ОД ОБЕЗБЕДНОТО СНАБДУВАЊЕ И ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВРЕДНОСТА НА СТОКИТЕ НА СЛОБОДНА ПРОДАЖБА ШТО МОЖАТ ПОТРОШАЧИТЕ ДА ГИ КУПУВААТ СО ПОПУСТ НА ИНДУСТРИСКИТЕ ПОТРОШАЧКИ КАРТИ

I

На крај на точ. 2 од Решението за определување видовите и количините на прехранбени артикли од обезбеденото снабдување и за определување вредноста на стоките на слободна продажба што можат потрошачите да ги купуваат со попуст на индустриските потрошачки карти („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 3/51) се додава нов став кој што гласи:

„Се овластува Претседателот на Советот за промет со стоки на Владата на ФНРЈ да може, во согласност со Министерот на финансите на ФНРЈ, а според движењето на општиот ниво на цените на стоките во слободна продажба да го менува, по потреба, износот на паричните купони за поодделни видови индустриски потрошачки карти односно за поодделни категории на потрошачи. Истите органи можат да пропишат, по потреба, на поодделни категории на потрошачи да им се издаваат одделни дополнителни индустриски потрошачки карти како и да го определат износот на паричните купони што ќе ги содржат овие карти.”

II.

Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија”.

Бр. 1305

4 април 1951 година

Белград

Претседател на Владата на ФНРЈ
и Министер на Народната одбрана,
Маршал на Југославија
Јосип Броз-Тито, с. р.

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за промет со стоки,
Осман Карабеговиќ, с. р.

193.

Врз основа на членот 21 од Уредбата за социјалното осигурување на воените лица и на припадниците на Народната милиција („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 7/51), во согласност со Претседателот на Комитетот за социјални грижи на Владата на ФНРЈ, пропишуваме

НАПАТСТВИЕ

ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ЛИЦА И НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЈА

Со чл. 1 на уредбата

Членовите на фамилиите на активните подофицири, воените службеници и офицерите на Оружените сили и на Управата на државната безбедност (во натамошниот текст: на воените осигуреници), како и на припадниците на Народната милиција, здобиваат, оства-

руваат и ги користат правата врз основа на социјалното осигурување во сето по прописите на Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии (во натамошниот текст на Законот) и по прописите што се донесени врз основа на тој закон. Исто така, тие права им престануваат, тие правата ги загубуваат и им се обуставува користењето на тие права по прописите на тој закон и по прописите што се издадени врз основа на него.

Со чл. 2 на уредбата

За исплатите на материјалното обезбедување за време трудната и пораѓање, материјалните поткрепи за деца, патните трошкови сторени со цел на лекување или лекарски преглед вон од местото на запослувањето односно вон од местото на постојаниот боравак и за исплати на законници, воените организации единици, органите од Управата на државната безбедност (во натамошниот текст УДБ) и органите на Народната милиција ќе водат одделна евиденција по прописите на Напатствието за евиденции за спроведувањето на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 7/51) и ќе ги пресметуваат извршените исплати на терет на сметката на социјалното осигурување по прописите од Напатствието за спроведување на Уредбата за финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 23/50).

Материјалното обезбедување што се исплатува на воените осигуреници и на припадниците на Народната милиција за време на времената неспособност за служба поради болест односно болување (редовните месечни припадности-плати и постојани додатоци) не се пресметува на терет на социјалното осигурување, без оглед на траењето на болеста односно болувањето, па за тие исплати не се води ни одделна евиденција.

Со чл. 7 на уредбата

Ќе се смета дека постои „наполна неспособност за служба” во смисла на чл. 7 ст. 1 од уредбата кога способноста за работа, оценета по критериумот на општата или професионалната способност за работа, е намалена преку три четвртини.

Како „озледа или повреда добивена во војна” (чл. 7 ст. 1 од уредбата) се смета и озледата или повредата добивена во минатите војни, осем озледата и повредата добивена во минатата војна во борба против Народно-ослободителната војска или нејзините сојузници.

Како „вршење на конкретни службени задачи” (чл. 7 ст. 1 од уредбата) се смета вршење на чисто воени должности и задачи, како и должности и задачи на службата за безбедност, на пример одделни должности и задачи што ги извршуваат поодделни единици, дежурни, стражари, стражи, патроли итн.

Воени осигуреници и припадници на Народната милиција што се разболеле во состав на Народно-ослободителната војска или на активно и организирано работење во Народно-ослободителната борба, како и оние кај кои што болеста настанила подоцна како последица на учеството во Народно-ослободителната борба, ако поради тоа оболение станат наполно неспособни за служба во Оружените сили на ФНРЈ, односно во Управата на државната безбедност или во Народната милиција, можат да го остваруваат правото на потполна инвалидска пензија само под услов најдоцна до 31 декември 1951 година да го пријават постоењето на таква болест. Пријавувањето се врши со рапорт на својата организациона единица. Во рапортот ќе се споменат кога стапил подносителот на рапортот (молителот) во Народно-ослободителната војска, односно од кога започнал да работи активно и организирано за Народно-ослободителната борба; кога се разболел и од која болест и со што го докажува оболението. Како доказ се поднесува лекарско

уверение од лекар кој го лекувал молителот или друг сличен доказ, а во недостатокот на таков доказ се поднесува заверена изјава на два сведока учесници во Народно-ослободителната борба, во која што потврдуваат дека молителот при стапувањето во Народно-ослободителната борба бил здрав и подолна да ја добил болеста, споменувајќи го и времето на обolenието.

Репортот со доказите се спроведува до надлежната воено-лекарската комисија (суперревисиска, а за оној што се навоѓа на лекување во болница до болничката воено-лекарската комисија), која што го повикува молителот го прегледува и го утврдува постоењето и потеклото на болеста. Ако во местото на службувањето нема воено-лекарска комисија, молителот има право на накнада на патните трошкови.

Извештајот од лекарската комисија — доколку ќе се утврди постоењето на болеста што ја добил молителот во Народно-ослободителната борба или која настала како последица на учеството во Народно-ослободителната борба — се спроведува до организационата единица која води службени податоци за молителот, за да се приклучат кон нив. Извештајот се спроведува без оглед на процентот на неспособноста на молителот во моментот на прегледувањето, бидејќи неспособноста за служба во Оружените сили односно во Управата на државната безбедност или во Народната милиција може поради таква болест да настапи и подоцна.

По исклучение, воените осигуреници и припадниците на Народната милиција, што се огласени за воени инвалиди од војната поради болеста што ја добиле во текот на Народно-ослободителната борба или како последица на учеството во Народно-ослободителната борба, не се должни да поднесат пријава во смисла на претходните ставови бидејќи решението со кое што се огласени за инвалиди им служи како доказ за постоењето на болеста која им дава право на полна инвалидска пензија, ако осигуреникот поради таква болест станал или ако стане подолна неспособен за служба во Оружените сили, Управата на државната безбедност или во Народната милиција.

Со чл. 8 и 10 на уредбата

На воените осигуреници и на припадниците од Народната милиција, на кои што им припаѓа пензија по чл. 8 односно 10 на уредбата, а имаат повеќе од 15 години работен стаж, пензијата им се определува според навршениот работен стаж со соодветните проценти од чл. 58 на законот. За припадниците на Народната милиција пензијата се определува со соодветните проценти од табелата 2 на членот 58 од законот.

Како „ефективен стаж кој се смета за пензија“ (член 8 став 1 под а) и како „ефективна служба“ во смисла чл. 10 ст. 2 на уредбата се смета сето време што се признава и смета во работниот стаж за добивање и определување правото на пензија по законот и по прописите што се донесени врз основа на него, но само во ефективно траење.

Припадниците на Народната милиција добиваат право на полна старосна пензија ако им престане службата макар по кој основ по навршетокот 30 години на работниот стаж кој се смета за пензија.

Воените осигуреници и припадниците на Народната милиција, кога ќе добијат право на полна старосна пензија (чл. 55 точ. 1 на законот, односно чл. 10 ст. 1 на уредбата) по правило не се разрешуваат од должноста додека не им се стави во тек пензијата. Меѓутоа, ако би биле исклучително порано разрешени од должноста ги примаат редовните принадлежности се додека пензијата не им се стави во тек, во кој случај принадлежностите што се исплатени после разрешувањето од должноста ќе се пресметаат како аконтација на пензијата.

Врховниот командант на Оружените сили, во смисла на чл. 8 ст. 2 на уредбата, решава за правото на

пензијата, а решение за определувањето количината на пензија донесува Министерството за социјални грижи на Народна Република Србија.

Со чл. 9 на уредбата

Одредбите на чл. 9 на уредбата важат и за умислените на пензии определени по поранешните прописи, ако не наполниле 60 години на животот (мажи) односно 55 години на животот (жени), а немаат 35 односно 30 години работен стаж кој се смета за пензија.

Органите што подготвуваат решение за реактивирање должни се по донесувањето на решението да поднесат извештај за реактивирањето како и за денот определен за повторното влегување во служба, до надлежното министерство за социјални грижи за да се обустави исплатата на пензијата со денот што е определен за повторното стапување во служба.

Воените осигуреници и припадниците на Народната милиција што ќе добијат право на старосна пензија по одредбите на чл. 55 од Законот за социјалното осигурување не можат да се реактивираат по прописите од чл. 9 на уредбата.

Со чл. 13 на уредбата

Како „ефективна служба“ во смисла на чл. 13 на уредбата се смета времето на стварно проведената служба на најтешки работи во морнарица, во летателската служба или во граничната служба на граница после 1 јули 1945 година.

Со чл. 14 на уредбата

Во пензискиот основ влегуваат покрај платата (платата и додатокот на годините на службата а за подофицири на Народната милиција и додатокот на подофицирски чин) под условите од чл. 14 на уредбата, уште и постојаните месечни додатоци што се даваат за служба во Оружените сили на ФНРЈ, Управата на државната безбедност и во Народната милиција а за кои што прописите за принадлежностите за воените осигуреници и припадниците на Народната милиција определуваат да влегуваат во пензискиот основ.

Пензискиот основ се пресметува по прописите на чл. 50 односно на чл. 59 од законот.

Со чл. 15 на уредбата

Припадниците на Народната милиција ќе се испраќаат поради оценување намалувањето односно губењето на способноста за служба до надлежните воени или лекарски комисии што се навоѓаат во местото на нивното службување, а ако во тоа место нема надлежна комисија ќе се испраќаат на комисии што се територијално најблиску до местото на нивното службување.

Со чл. 16 на уредбата

Воено организациони единици во смисла на чл. 16 ст. 1 на уредбата се оние единици, установи и претпријатија чии што старешини се наредботелите за исплата на редовните месечни принадлежности на воените осигуреници.

Решенија за правото на лична пензија и инвалиднина за сите воени осигуреници, како и решенија за правото на фамилијарна пензија на членовите од фамилијата од сите воени осигуреници, ќе донесува Министерството за социјални грижи на Народна Република Србија.

Решенија за правото на лична пензија и инвалиднина за припадниците на Народната милиција, како и решенија за правото на фамилијарна пензија на членовите од нивните фамилии, донесува Министерството за социјални грижи на Народната република надлежна според местото на организационата единица во која што се навоѓа на служба припадникот на Народната милиција.

Решенија за правото на фамилијарна пензија на членовите од фамилија на пензионисаните воени осигуреници и припадници на Народната милиција, односно уживателите на инвалиднината донесува министерството за социјални грижи на народната република што вршело исплата на личната пензија односно на инвалиднината.

Исплатите по сите решенија за пензиите и за инвалиднините на воените осигуреници, припадниците на Народната милиција и членовите на нивните фамилии ќе ги вршат министерствата на социјални грижи надлежни по местото на постојаното живеење на пензионисаниот воен осигуреник или припадник на Народната милиција односно на член од неговата фамилија. Исто така, овие министерства ќе донесуваат решенија и ќе ги вршат исплати на донесените решенија во поглед на другите права во врска со уживањето на пензијата односно на инвалиднината (право на постојанен додаток за деца, законпина и друго).

Надлежните воени органи, односно органите надлежни за подофицери, воени службеници и офицери на Управата на државната безбедност односно за припадниците на Народната милиција ќе испраќаат, по молба од заинтересиранниот или по званична должност, до надлежното министерство на социјални грижи потребни податоци за регулирање на личната пензија и инвалиднината на воените осигуреници и припадници на Народната милиција, како и потребни податоци за регулирање на фамилијарната пензија за случај на смрт на активен воен осигуреник или припадник на Народната милиција.

Барањето за регулирање на лична и фамилијарна пензија односно инвалиднина се поднесува писмено до организационата единица во која служи или служел воениот осигуреник односно припадникот на Народната милиција.

Барањето за регулирање на старосна пензија, се поднесува по правило три месеци пред добивањето правото на старосна пензија (чл. 55 на законот). Со барањето за регулирање на пензијата молителот е должен да поднесе и докази за годините на староста и за годините на службата што ги провел во работен однос во Оружените сили на ФНРЈ, односно во он Управата на државната безбедност или во он Народната милиција, доколку такви докази не се поднесени и приклучени кон неговите службени податоци.

Со чл. 17 на уредбата

Преведувањето на личните и фамилијарните пензии што се регулирани по Уредбата за пензиите на воените лица од 29 октомври 1947 година, односно по прописите на Законот за Народната милиција, ќе го изврши по барање на уживателот на пензијата ако е тоа за него подобро, министерството за социјални грижи на народната република надлежно според местото на постојаното живеење на уживателот.

Министерството на народната одбрана, Министерството на внатрешните работи на ФНРЈ и министерствата на внатрешните работи на народните републики ќе ги предадат сите предмети по кои што е регулирана лична или фамилијарна пензија врз основа на Уредбата за пензиите на воените лица и Законот за Народната милиција на министерството за социјални грижи на народната република во која што лицето на кое му е регулирана пензијата, има свое постојано пребивалиште. Предавањето на овие предмети треба да се изврши веднаш, а за случаите што станале пред 7 февруари 1951 година, по кои што не е уште донесено решение за определувањето на личната односно на фамилијарната пензија, треба претходно да се донесе соодветно решение по прописите што важеле до 7 февруари 1951 година, како ден на влегувањето во сила на уредбата.

Денот кога ќе започне преведувањето на пензиите, како и денот од кој ќе се вршат исплатите по доне-

сените решенија за преведувањето на тие пензии, ќе го определи Владата на ФНРЈ со одделно решение. Прописот на членот 23 ст. 5 на Уредбата за преведување на пензиите, рентите и помоштите определени по поранешните прописи и за признавањето на правата на пензија на лицата што не добиле право на пензија по поранешните прописи („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 69/50) важи аналогно и за уживателите на пензии што се определени по Уредбата за пензиите на воените лица односно по Законот за Народната милиција.

Со чл. 18 на уредбата

Правата врз основа на социјалното осигурување признати со Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии, што ги уживале работниците и службениците од 16 февруари 1950 година, а кои воените осигуреници и припадниците на Народната милиција, не можеле да ги остваруваат до донесувањето на уредбата можат дополнително да ги остваруваат тие доколку е тоа можно по природата на поодделно право (на пример законпина за умрен член на фамилија) и доколку поднесат потребни докази за тоа. Овие права течат од денот кога се исполнети условите за поодделно право, а најрано од 16 февруари 1950 година, т. е. од денот на влегувањето во сила на Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии.

На членовите од фамилиите на воените осигуреници и припадници на Народната милиција кои по прописите на Уредбата за пензиите на воените лица односно по прописите на Законот за Народната милиција немале право на фамилијарна пензија, а по Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии го имаат тоа право, ќе се определи на нивно барање пензијата по прописите на тој закон. Барањето за оваа пензија се поднесува до министерството за социјални грижи на народната република надлежно според местото на живеењето од членот на фамилијата.

Бр. 671

5 април 1951 година

Београд

Министер на народната одбрана
Маршал на Југославија,

Јосип Броз-Тито, с. р.

Министер на внатрешните работи
на ФНРЈ,

Александар Ранковиќ, с. р.

Согласен,

Го застапува Претседателот на Комитетот
за социјални грижи на Владата на ФНРЈ,

Министер на Владата на ФНРЈ

Претседател на Комитетот за заштита
на народното здравје,
др Павле Грегориќ, с. р.

194.

Врз основа на член 4 став 5 и 6 и членот 9 став 3 од Уредбата за гредежната струка („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 64/47), а во согласност со Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, пропишувам

П Р А В И Л Н И К

ЗА ПРИПРАВНИЧКАТА СЛУЖБА, СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ И КУРСЕВИ ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ ОД ГРАДЕЖНАТА СТУКА

І. ПРИПРАВНИЧКА СЛУЖБА

Член 1

Под приправничка служба се подразбира времето кое службеник со определени квалификации треба да

го помине на соодветни стручни работи поради практично обукување и здобивање општа способност за извршување на работите од определено звање.

Член 2

Во градежната струка приправничката служба постои за звањето помлад градежен инженер и помлад градежен техничар.

Приправничката служба за звањето помлад градежен инженер и помлад градежен техничар трае две години.

По истекот на приправничката служба приправникот за звањето помлад градежен инженер и помлад градежен техничар должен е да полага стручен испит, со тоа што мора да го полага во срок од 18 месеци по истекот на рокот од ставот 2.

Член 3

Според гранката за која се специјализира приправникот, мора приправничката служба да ја издржи на запознавањето работите од еден од следните градежни смера:

- 1) архитектонски,
- 2) конструктивни,
- 3) саобраќајни (патишта и железници),
- 4) водоградежни.

Член 4

Приправникот е должен во текот на приправничката служба да се запознае со практичната страна на работите и на проблемите за кои што се подготвувал теоретски во текот на школувањето. Поради тоа приправникот својата приправничка служба ја врши во градежното производство, од кое најмалку една година на градење.

Член 5

Непосредниот старешина е должен да се грижи ефикасно стручно оспособување на приправникот да му ги дава сите потребни напатствија и да води надзор над неговото работење и над успехот во службата.

Непосредниот старешина ќе води за секој приправник податоци за вршењето на приправничката служба дека ќе го бележи успехот во работата на приправникот, марљивоста, стручната способност и сè што е од значење за да се оцени постигнатиот успех во приправничката служба.

Податоците за приправничката служба непосредниот старешина ги приложува во заверен препис за полагањето на стручниот испит.

II. СТРУЧЕН ИСПИТ

1. Стручен испит за приправниците

Член 6

Приправникот за звањето помлад градежен инженер и помлад градежен техничар го полага стручниот испит од оној смер што одговара на неговата школска спрема и на приправничката служба.

Член 7

Стручниот испит се полага во министерствата на градежите на народните републики пред испитна комисија која ја сочинуваат претседателот и три до седум члена. Претседател, членови и записничар на испитната комисија именува надлежниот министер на градежите на народната република на една година, од редовите на стручњаци од министерството на градежите на народната република. Во испитната комисија можат да се земат и стручњаци од други надлештва, установи и претпријатија. По укажана потреба може испитната комисија да се дополни или оддели членови да се заменат со нови членови и пред да истекне рокот.

Министрите на градежите на народните републики овластувањето за образување на испитните комисии можат да го пренесат на пониски органи од ресорто на градежите.

Член 8

Должностите на претседателот од испитната комисија се:

- 1) да свикнува седници на комисијата и со истите да раководи;
- 2) да врши распоред на полагањето на испитите;
- 3) да врши распоред на членовите од комисијата:
 - а) за составување задачи за домашни и писмени работи;
 - б) за прегледување и оценување на домашните и писмените работи;
 - в) за испитување на кандидатите;
 - г) да раководи со усните испити на кандидатите од сите смерови;
- 5) да потпишува сведошчи, одлуки и соопшенија на испитната комисија, административни акти и да заверува решенија за исплата хонорари на членовите од испитната комисија.

Член 9

Членовите на испитната комисија должни се:

- 1) да присуствуваат на седниците од испитната комисија;
- 2) да даваат мислење по предметите што ќе ги изнесе претседателот на комисијата на решавање;
- 3) по распоред на претседателот и во оставениот срок да состават задачи за домашни и за писмени работи;
- 4) да прегледуваат и да оценуваат домашни и писмени работи и за тоа да дадат свој извештај на испитната комисија;
- 5) по распоредот од претседателот да присуствуваат на стручниот испит;
- 6) да испитуваат и да оценуваат кандидати.

Член 10

Записничарот е должен:

- 1) да врши администрација и да потпишува акти и соопшенија за кои ќе го овласти претседателот;
- 2) до рокот што е предвиден во членот 12 на овој правилник да прима пријави од кандидатите за полагање на испити и да се грижи соопшенијата за кандидатите, што се предвидени во членот 13 и 20 на овој правилник да бидат извршени во рокот;
- 3) во рокот што е предвиден во членот 14 од овој правилник да ја испрати до кандидатите задачата за домашна работа;
- 4) да прима во рокот што е предвиден во членот 16 и 17 од овој правилник работи од кандидатите и истите да ги испраќа до членовите на испитната комисија на прегледување и оценување;
- 5) да подготвува извештаи по членот 27 од овој правилник;
- 6) да води книга на кандидатите за полагањето на испитот;
- 7) да води записник на седниците од испитната комисија и записник за полагањето на испитот.

Член 11

Стручните испити се полагаат во пролетниот и есенскиот срок.

Стручните испити во пролетниот срок почнуваат за приправниците за помладни градежни техничари на 15 март, а во есенскиот срок на 15 октомври, а за приправниците за помлади градежни инженери во пролетниот срок на 1 април, а во есенскиот срок на 1 ноември.

Испитите траат до завршетокот на испитот на сите кандидати што се пријавени за тој срок.

Член 12

Пријава за полагање на стручниот испит приправниците за помлади градежни инженери даваат писмено преку непосредниот старешина до министерствата на градежите на народните републики, и тоа најдалеку до 1 декември за пролетниот срок, а најдалеку до 1 јули за есенскиот срок.

Приправниците за помлади градежни техничари даваат пријава за полагање на испитот најдалеку до 1 февруари за пролетниот срок, а најдалеку до 1 септември за есенскиот срок.

Старешината што ја примил пријавата за испитот, должен е со податоците за приправничката служба (член 5 став 2) во срок од три дена по приемот да ја испрати до надлежното министерство на градежите на народната република.

Кандидатот во пријавата мора да ја назначи својата точна адреса, како и претпријатието преку кое што ќе му се соопштуваат одлуките на испитната комисија.

Со пријавата кандидатот мора да приложи:

- 1) потврда за приправничката служба;
- 2) диплома односно сведожба.

Пријавите за испит што не ќе бидат снабдени со илустрираните прилози, како и пријавите пријателски после определеното срок — нема да се земаат во постапка.

Член 13

Пријави за полагање на испитот министерството на градежите на народната република ги испраќа до испитната комисија. Претседателот на комисијата ќе ги прегледа пријавите и на кандидатот што ги исполнува условите од членот 2 и 4 на овј правилник ќе му одобри да го полата испитот.

Одлуката на претседателот од испитната комисија ќе му се соопшти на приправникот за помлад градежен инженер писмено најдоцна до 15 декември односно до 15 јули, а на приправникот за помлад градежен техничар најдоцна до 10 март односно до 10 октомври.

Член 14

На приправникот за помлад градежен инженер кому што е одобрено полагање на испитот, ќе му се испрати задачата за домашна работа во оригинал најдоцна до 15 декември односно до 15 јули.

Концептот од задачата се чува во архивата на испитната комисија.

Приемот на задачата мора кандидатот да го потврди на спроводниот акт.

Обработка на задачата трае три месеци.

Член 15

Кандидатот е должен да ја обработи задачата самостојно и домашната работа да ја снабде со изјава дека ја изработил самостојно и да ја потпише изјавата.

Член 16

Домашната работа со оригиналната задача кандидатот ќе ја предаде на испитната комисија или истата ќе ја испрати по пошта преку Министерството на градежите на народната република за испитната комисија најдоцна до 15 март односно до 15 октомври. После тој срок работите нема да се примаат.

Датата на предавањето на работата на пошта односно датата на поштенскиот жиг се смета како ден на приемот на истата во министерството на градежите на народната република.

Член 17

По исклучение од чл. 16 од овој правилник, на кандидатот кој ќе биде спречен од оправдани разлози да ја предаде задачата во определеното срок, може да му се одобри продолжување на рокот, и тоа најмногу уште за 15 дена.

Одлуката за продолжувањето на рокот ја донесува претседателот на испитната комисија по молба од кан-

дидатот, која мора да биде образложена и предадена пред да истече рокот од чл. 16 од овој правилник.

Член 18

Кандидатот што не ќе ја предаде домашната работа во рокот предвиден во чл. 16 и 17 од овој правилник, се смета дека се откажал од испитот. Во овој случај кандидатот е должен да се пријави повторно за испит и да добие нова задача за домашна работа.

Член 19

Примените работи на кандидатите занисничарот по распоред од претседателот ќе им ги достави на членовите на испитната комисија на прегледување и оценување.

Членовите на комисијата на кои што ќе им бидат работите испратени должни се да ги прегледаат, оценат и да поднесат за нив свој извештај до испитната комисија со мислење да ли кандидатот може да се пушти според оцената на домашната работа на полагање на усниот испит или не.

Член 20

Врз основа на извештајот и мислењето од членот на испитната комисија што ја прегледаат и оценат домашната работа на кандидатот, испитната комисија ќе донесе одлука за пуштање или одбивање на кандидатот од полагањето на усниот испит.

Одлуката од комисијата ќе им се соопшти писмено на сите кандидати најдоцна до 25 март односно 25 октомври.

На кандидатот што ќе биде пуштен на полагање на усниот испит, ќе му се јави истовремено денот на испитот определен со распоредот.

Кандидатот е должен да го потврди ова соопштење на актот писмено.

Ако е одбиен кандидатот од полагањето на усниот испит, ќе се пријави повторно за полагање испитот и ќе добие нова задача за домашна работа.

Член 21

Испитната комисија, ако најде за потребно, може на кандидатот да му даде нова задача за писмена работа под контрола.

Обработката на оваа задача може кандидатот да ја работи најмногу три дена под контрола на членовите од испитната комисија што ќе ги определи претседателот.

Член 22

Ако испитната комисија здобие уверение дека кандидатот не ја изработил својата домашна работа самостојно, ќе го одбие таков кандидат од натамошното полагање на испитот до наредниот испитен срок.

Ако се повтори тоа и при идното полагање кандидатот за секогаш губи право на полагање на стручниот испит.

Член 23

Приправниците за помлади градежни техничари ја обработуваат задачата за писмената работа под контрола од членовите на испитната комисија.

Обработката на задачата за писмената работа трае најмногу пет дена по осум часа дневно.

При обработката на задачата кандидатот може да се послужи со сите помошни средства што ќе му ги одобри испитната комисија. Секоја друга помош, како и разговор на кандидатите помеѓу себе и со други, е забранета. Пред да се заврши испитот кандидатот може да ја напушти просторијата само во случајот на фактична потреба.

Кандидатот кој ќе постапи противно на одредбата од претходниот став, испитната комисија ќе го одбие од натамошното полагање на испитот до наредниот испитен срок.

Член 24

На денот определен за полагање на испитот претседателот на испитната комисија ќе му ја соопшти задачата на кандидатот.

Определената задача кандидатот му ја предава на членот на испитната комисија, кој ќе ја завери и со назначување на времето кога е предадена ќе му ја испрати на претседателот на испитната комисија.

Обемот на работата за секој ден го определува испитната комисија, што му се соопштува на кандидатот при предавањето на задачата.

Член 25

Предадените задачи ќе ги прегледаат членовите на испитната комисија по распоред од претседателот.

Членовите на комисијата на кои што ќе им бидат испратени задачите, должни се да ги прегледаат, оценат и за жив да поднесат свој извештај до испитната комисија со мислење да ли може кандидатот да се пушти на полагање на усниот испит или не.

Член 26

Врз основа на извештајот и мислењата од поделни членови, испитната комисија ќе донесе одлука за пуштање или одбијање на кандидатот од полагањето на усниот испит. Кандидатот се одбија ако е слаба оцената.

Одлуката на комисијата ќе им се соопшти на кандидатите истиот ден кога е донесена.

На кандидатот што ќе биде пуштен на полагање на усниот испит, ќе му се соопшти истовремено денот на испитот определен со распоредот.

Член 27

Кандидатот што не ќе ја предаде задачата, се смета дека се откажал од испитот и должен е повторно да се пријави за испит и да добие нова задача за писмена работа.

Член 28

Испитната комисија може на кандидатот да му ја одложи обработката на задачата ако ќе биде тој спречен од оправдани разлози да го полга испитот оној ден што е определен со распоредот или ако мора да ја прекине обработката на задачата.

Член 29

Стручниот испит се полага според испитната програма што ќе ја пропише Претседателот на Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ.

Член 30

Испитната комисија може да го одложи полагањето на усниот испит на кандидатот кој ќе биде спречен од оправдани разлози да го полга испитот оној ден што е определен со распоредот или кој мора испитот да го прекине. Одлагањето на испитот може да биде само во истиот испитен срок, и тоа најдоцна до последниот ден во испитниот срок.

Ако не дојде кандидатот на полагање на усниот испит во оставениот срок, или без одобрение од испитната комисија ќе го напушти започнатиот испит, ќе се смета дека се откажал од полагањето на усниот испит. Во овој случај кандидатот повторно ќе се пријави за полагање на испитот и ќе добие нова задача за домашна работа.

Член 31

Усниот испит се полага јавно пред испитна комисија.

Членовите на испитната комисија испитуваат по оној ред што ќе го определи претседателот на комисијата.

Претседателот на комисијата може да поставува прашања на кандидатот од сите предмети од кои што се полага испитот.

Член 32

По завршениот усен испит комисијата го определува успехот од стручниот испит.

Советувањето е тајно.

Според оцената на домашната работа и одговорите на усниот испит кандидатот се оценува со мнозинство гласови од членови на испитната комисија со оцена:

- 1) положил одлично;
- 2) положил;
- 3) не положил.

Ако биде кандидатот оценет со оцена „не положил“, испитната комисија ќе одлучи да ли кандидатот ќе го полага повторно целиот стручен испит, целиот усен испит, група на предмети од усниот испит или само поделни предмети.

При поделбата на гласовите одлучува гласот на претседателот.

По завршеното оценување претседателот на испитната комисија во присуство на сите членови му го соопштува успехот на кандидатот.

Член 33

Испитот го повторува кандидатот:

1. Кој се откажал од испитот по чл. 18, 27 и 30 на овој правилник.
2. Кој ќе биде одбивен од полагањето на испитот по членот 20, 22, 23 и 26 на овој правилник.
3. Кој ќе биде оценет со оцена „не поткил“ (член 32 став 4).

Член 34

Кандидатот што го повторува испитот, може да се пријави за испит во следниот испитен срок. При повторувањето на испитот се добива нова задача за домашна односно за писмена работа.

Испитот може да се полага најповеќе три пати во испитни срокови еден по друг, и после тоа на приправникот, ако не го положи испитот и по трет пат службата му се откажува или може да се распореди на некоја друга служба според неговата стручна спрема и способност.

Член 35

Кандидатот кој ќе го положи испитот добива сведожба за положениот испит. Сведожбата носи печат од Министерството на градежите на народната република и број на деловодниот протокол.

Сведожбата ја потпишува претседателот и записничарот на испитната комисија.

Член 36

За време полагањето на испитот записничарот на комисијата води записник за полагањето на испитот и во истиот го внесува денот и часот на почетокот и на завршетокот на испитот, имињата на кандидатите и нивниот успех.

Овој записник го потпишува претседателот, членовите на комисијата што го испитувале кандидатот и записничарот.

Член 37

Претседателот на испитната комисија му поднесува на министерството на градежите на народната република најдалеку за 15 дена по завршениот испит извештај за работењето на испитната комисија и за успехот на кандидатот.

Извештајот го потпишува претседателот и записничарот на испитната комисија.

Министерството на градежите на народната република ќе го извести во срок од осум дена по приемот на извештајот од испитната комисија, за успехот на кандидатот, оној орган на државната управа под чие што стопанско раководство се наоѓа претпријатието (органот) при кого што е на работа кандидатот.

Член 38

За подготвување на стручниот испит на приправник за помлад градежен техничар може да му се одобри платено отсуство во траење од 15 дена, а на приправник за помлад градежен инженер платено отсуство во траење од 20 дена.

Член 39

На кандидат кој што го полага испитот прв пат му прштаа дневница и право на накнада на патните трошкови од местото на службувањето до седиштето на испитната комисија.

Дневниците, патните трошкови и хонорари за членовите на испитната комисија паѓаат на терет од она претпријатие (орган), кај кое што е на работа кандидатот.

Кандидатот кој без оправдани причини откажат да го полага испитот или не дошол на испит, нема право на дневница и на накнада на трошковите за службено патување.

2. Стручни испити за звањјата за кои што не постои приправничка служба

Член 40

Стручен испит за звање за кое што не постои приправничка служба должни се да полагаат лицата што се назначуваат прв пат во звањето:

- 1) помошен градежен цртач,
- 2) градежен чувар,
- 3) градежен надзорник,
- 4) помлад градежен лаборант,
- 5) градежен лаборант,
- 6) виши градежен лаборант,
- 7) постар градежен нормирец,
- 8) градежен раководител.

Лицата од претходниот став должни се да го полагаат стручниот испит во срок од една година по стапувањето на должност.

Член 41

Завршниот испит на стручниот курс за звањето помошен градежен цртач, градежен чувар, помлад градежен лаборант, помошен градежен нормирец, и градежен нормирец, се смета како положен стручен испит.

Член 42

Што се однесува до пријавата за полагање на стручниот испит за звањјата за кои не постои приправничка служба, местата за полагање на стручниот испит, образувањето, составот и работењето на испитната комисија, сроковите, начинот за полагање на стручниот испит, оцените, издавањето на сведоци, платеното отсуство, дневниците, накнадите на патните

трошкови и исплатите на хонорарот — важат соодветните прописи на овој правилник за стручните испити на приправниците.

Член 43

Стручен испит за поодделни звања за кои не постои приправничка служба ќе се полага по испитната програма што ќе ја пропише Претседателот на Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ.

3. Стручен испит за звањето виши градежен техничар

Член 44

Стручниот испит за звањето виши градежен техничар се полага после две години работење во звањето градежен техничар.

Стручниот испит за звањето виши градежен техничар се полага од архитектонскиот, конструктивниот, саобраќајниот (патишта и железници) и водоградбениот смер.

Член 45

Што се однесува до пријавата за полагање на стручниот испит за звањето виши градежен техничар, местата на полагањето на стручниот испит, образувањето, составот и работењето на испитната комисија, сроковите, начинот на полагањето на стручниот испит, оцената, издавањето на сведоци, платеното отсуство, дневниците, накнадата на патните трошкови и исплатата на хонорарите — важат соодветните прописи на овој правилник за стручните испити на приправниците.

Член 46

Стручниот испит за звањето виши градежен техничар се полага по испитната програма што ќе ја пропише Претседателот на Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ.

III. СТРУЧНИ КУРСЕВИ

1. Видови на курсевите и нивното работење.

Член 47

Стручните курсеви за здобивање потребна стручна спрема постоат за следните звања:

- 1) помошен градежен цртач,
- 2) градежен чувар,
- 3) помлад градежен лаборант,
- 4) помошен градежен нормирец,
- 5) градежен нормирец,
- 6) помлад градежен техничар.

Член 48

Стручните курсеви за помошен градежен цртач, градежен чувар, помлад градежен лаборант и помошен градежен нормирец се од понизок ранг а за градежен нормирец и помлад градежен техничар од среден ранг.

Член 49

На стручниот курс за помошни градежни цртачи се примаат преку конкурс кандидати што имаат најмалку завршени три класа средна или нејзе рамна школа или положиле приемен испит од историја, географија и математика по програмата што е прописана за три класа средна школа, а не се постари од 25 години.

На стручниот курс за градежни чувари се примаат преку конкурс кандидатите што имаат најмалку завршени четири класа основна школа и со успех го положат приемен испит од сметање по програмата што е прописана за четири класа основно школо, а не се постари од 25 години.

Член 50

Наставата на курсот започнува, по правило на 1 септември. Стручните курсеви се одржуваат по потреба, при министерството на градежите на народната република, а по одобрение на министерот на градежите на народната република и при дирекциите или при градежните претпријатија.

Времето и место за одржување на курсот се определуваат во решението за оснивањето на курсот.

Член 51

Бројот на слушателите на секој курс може да биде најмалку 15. Ако курсот има повеќе од 35 слушатели, може да се раздели на потребен број одделенија.

Член 52

Стручните курсеви се само теоретски, а наставата се состои од предмети од општо и стручно образование.

Наставниот план и програмата за стручните предмети ќе ги пропише Претседателот на Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ.

Член 53

Наставниците се должни да се придржуваат кон наставната програма, во текот на курсот што почесто да ги испитуваат и да ги оценуваат слушателите и во определено време да ја завршат програмата.

За покажанот успех и за марљивост на слушателите наставниците поднесуваат извештај до наставничкиот совет, кој што се состанува секој месец еднаш.

Член 54

За текот на предавањата наставниците водат дневник во кој што ги внесуваат белешките за преминатиот материјал за време на одржаниот час.

Распоредот на часовите го составува раководителот на курсот во договор со наставничкиот совет.

Член 55

Испитите се раздобни и завршни.

Раздобните испити се полагаат на крајот на раздобје од оние предмети чија што настава се завршува во тоа раздобје. Испитот од предметите што се полагаат на крајот од последното раздобје е завршен испит на курсот.

Раздобните испити се дел од завршниот испит.

Член 56

Раздобните и завршни испити се полагаат пред испитна комисија што ја сочинуваат три члена, и тоа:

- 1) претседател,
- 2) постојанен член,
- 3) член — испитувач.

Член 57

Претседателот на испитната комисија е, по правило, раководител на курсот, постојаниот член е старшина на одделение, а членот испитувач е наставник на предметот од кој што се полага испитот.

Постојаниот член на испитната комисија е познатиот записничар.

Член 58

Испитот се полага писмено или усно. Наставничкиот совет решава кои предмети ќе се полагаат писмено, а кои усно.

При изработката на писмената задача кандидатите можат да се служат само со оние помошни средства што ќе им ги одобри или стави на располагање испитната комисија.

Член 59

Успехот на слушателите се оценува со оценки: одличан (5), многу добар (4), добар (3) и слаб (2). Оцените: одличан, многу добар и добар се предни оценки.

Поведението на слушателите се оценува со оценки: примерно (5), многу добро (4), добро (3) и лошо (2).

Член 60

Оцените ги донесува испитната комисија со мнозинство на гласови, а кај еднаков број гласови одлучува гласот на претседателот.

Член 61

Слушателот го положил испитот ако од сите предмети на раздобниот и завршниот испит добил најмалку оценка добар.

Член 62

Слушателот кој на раздобниот или на завршниот испит падне од еден или од два предмета — полага поправителен испит.

Слушател кој на раздобниот испит падне од три или од повеќе предмети се исклучува од курсот.

Слушател кој на завршниот испит падне од три или повеќе предмети, го повторува целиот испит.

Член 63

Поправителниот испит може да се полага само еднаш.

Слушател кој на поправителниот завршен испит не задоволил од два предмета, го повторува целиот завршен испит после 6 месеци.

Слушател кој на поправителниот завршен испит не задоволил од три или повеќе предмети, го губи правото на полагање на завршниот испит.

Сроковите за полагање на поправителниот испит и повторувањето на завршниот испит, кои не можат да бидат подолги од три односно шест месеци, ги определува испитната комисија.

Член 64

По положениот испит испитната комисија му издава на слушателот на курсот сведожба за завршениот курс и за положениот испит.

Сведобата служи како доказ за стручната школска спрема во градежната струка.

Сведобата ја потпишува претседателот и записничарот на испитната комисија.

Член 65

Записничарот на испитната комисија води записник за работењето на испитната комисија и ги врши сите административни работи во врска со испитот.

2. Повремени курсеви за стручно усовршување на службениците

Член 66

За стручното усовршување на службениците од градежната струка можат да се одржуваат курсеви за стручно усовршување на службениците.

Член 67

Курсевите за стручно усовршување на службениците се повремени и се одржуваат по укажана потреба.

Задачата на овие курсеви е да се запознаат службениците од градежната струка со најновите придобивки на науката и со нивната практична примена во последни градежни смерови.

Член 68

Одлука за отворање, почеток и траење на курсот, местото каде што ќе се одржи курсот, бројот на слушателите и планот на курсот донесува старешината што е надлежен за назначување.

3. Трошкови на курсевите, надзор и евиденција

Член 69

Трошковите на курсевите паѓаат на терет на оној орган кај кој што се одржува курсот. До колку на курсот има слушатели од други надлештва, установи или претпријатија, сразмерниот дел на трошковите, според бројот на слушателите, ќе го сноси и овие надлештва, установи односно претпријатија.

Член 70

Со вкупното работење на курсот раководи управникот на курсот. Управникот е должен да се грижи за правилното изводење на наставниот план и програма, да врши контрола над работењето на наставниците и над воспитанието на учениците.

На управникот му помага секретарот на курсот, кој што во отсуство го заменува. По сите прашања што се однесуваат на работењето на курсот наставниците ќе се обврзуваат до управникот.

Управникот, секретарот и наставниците на курсот сочинуваат наставнички совет.

Управник, секретар и наставници на курсот определува органот при кој што е образован курсот.

Член 71

Непосреден надзор над работењето на курсот врши органот што го образувал курсот.

Овој орган води и потребна евиденција за курсот.

IV. ДОБИВАЊЕ ЗВАНИЈА ЗА КОИ ШТО НЕ Е ПРЕДВИДЕН НИ СТРУЧЕН ИСПИТ НИ СТРУЧЕН КУРС

Член 72

За звањето градежен советник или виши градежен советник, мора вишиот градежен техничар своето научно и стручно знаење да го докаже со обработка на теза од градежниот смер на кој што работи. Тезата ќе ја брани пред стручна комисија.

Стручната комисија се образува при Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ и се состои од пет члена од кои што е еден претседател. Членовите на комисијата ги именува Претседателот на Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ од редовите на научните работници и службеници од повисоките звања на градежната струка.

Стручната комисија се образува по предлог од старешината на организационата единица, кој што е должен молбата од кандидатот со сведоштвото за завршената школа и со решение за назначување во звањето виши градежен техничар да ја испрати до Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ.

Стручната комисија ќе ја определи темата од областа на главната стручна дејност на кандидатот, која што кандидатот е должен да ја обработи и да ја испрати до комисијата во пет примерка во срок од најповеќе три месеца.

Член 73

Претседателот на стручната комисија по приемот на писмената работа, а најдалеку во срок од 15 дена, закажува устен испит и го повикува кандидатот да ја брани писмената работа.

Испитот може да трае најповеќе два часа и се состои од поставање на прашања од проблематиката што ја обработил кандидатот во својата писмена работа. На испитот мора да се утврди да ли располага кандидатот со високо научно и стручно знаење што се бара од градежен советник односно од виши градежен советник.

Член 74

Оцената се донесува со мнозинство на гласови и гласи: „положил“ или „не положил“.

V. ПРЕМИН ОД ДРУГА СТРУКА ВО ГРАДЕЖНА СТРУКА

1. Премин на приправник

Член 75

При премин од друга струка во градежна струка потребно е приправникот да има стручна односно школска спрема пропишана за градежната струка и на крајот од определениот срок да го положи стручниот испит.

На приправникот при преминот му се признава поранешната приправничка служба, а должината на приправничката служба во градежната струка се определува според сродноста на работите од поранешната и од градежната струка, како и според степеног на спремноста на приправникот за полагањето на испитот, со тоа приправничката служба во градежната струка да не може да биде пократка од 18 месеци.

Член 76

По извршениот премин приправникот нема да ги полага оние предмети што ги положил на поранешниот стручен испит.

2. Премин на други државни службеници

Член 77

Премин во градежната струка се дозволува ако службеникот што преминува има стручна спрема предвидена за соодветното звање од градежната струка и на крајот од определениот срок го положи стручниот испит. Срокот за полагање на стручниот испит не може да биде подолг од една година.

Овој испит може службеникот да го полага два пати, а третиот пат само по специјално одобрение од старешината што е надлежен за назначување.

Службеникот нема да го полага предметот што го положил во поранешната струка.

Член 78

Ако при преминот во градежната струка добие службеникот некое повисоко звање за кое што не е пропишан стручен испит ќе го полага стручниот испит што е предвиден за почетното звање од определениот група на звања.

Од полагањето можат да се ослободат службениците под условите на Уредбата за задолжителното полагање на стручните испити на државните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 68/50) само по оценка на стручната комисија.

Како стручна комисија се смета испитната комисија што се определува во смисла на членот 7 од овој правилник.

Член 79

По положениот стручен испит и добиената согласност од надлежната комисија што е спомената во Општото напатствие за давање звања на државните службеници („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 7/51), службеникот се назначува во определеното звање.

До назначувањето во ново звање службеникот го задржува дотогашното звање и плата.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 80

Службениците од градежната струка што не го положили уште стручниот испит, а што се однесува до рокот на службата ги исполнуваат пропишаните услови, должни се, по прописите од овој правилник, да го положат до крај на 1951 година.

Член 81

Во звањето градежен чувар може да се назначи и лицето со помиска школска спрема од пропишаната, со тоа во рок од една година од денот на назначувањето во тоа звање, да ги дополни своите квалификации и да го положи соодветниот стручен испит.

Член 82

Во секој конкретен случај стручната комисија ќе реши на кој стручен испит од овој правилник одговара порано положениот испит.

Член 83

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија”, од кога престанува да важи Правилникот за приправничкиот стаж, стручните испити и курсеви во градежната струка од 6 април 1948 година, („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 34/48).

Бр. 1720

20 март 1951 година

Белград

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за градежништво
и градежна индустрија,
Љубчо Арсов, с. р.

Согласен,

Претседател на Советот за законодавство
и изградба на народната власт
на Владата на ФНРЈ,
Едвард Кардељ, с. р.

195.

Врз основа на чл. 4 и 7 од Уредбата за поштенско-телеграфско-телефонската струка („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 64/47), а во согласност со Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, пропишувам

П РА В И Л Н И К

ЗА ПРИПРАВНИЧКАТА СЛУЖБА, СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ И СТРУЧНИТЕ КУРСЕВИ ВО ПОШТЕНСКО-ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКАТА СТРУКА

I. ПРИПРАВНИЧКИ СТАЖ

Член 1

За здобивање звањата: радист, птт манипулатор I класа, помлад птт прометник и птт прометник III класа, кога се здобиваат овие звања врз основа на школска спрема, треба претходно да се помине во својство на приправник две години.

Член 2

Времето на приправничката служба мора да се помине во оперативни единици (пошти, телеграфи и телефони).

За време на приправничката служба приправникот мора да се запозна со целокупната птт служба. Затоа раководителот на птт единица е должен да се грижи приправникот да ги пројде сите работни места на птт служба.

Приправникот за звањето радист мора да се запозна со сите видови на раднотелеграфски работи.

Член 3

Непосредниот старешина, односно службеникот определен од него е должен да се грижи за стручниот оспособување на приправникот, да му ги дава сите потребни напатствија и да води надзор над неговата работа и успехот во службата.

Член 4

Непосредниот старешина ќе води постојано за секој приправник „Дневник на работењето на приправничката служба” во кој ќе бележи хронолошки постојано на кој оддел и колку време работел приправникот, со каков успех и каква марливост. Осем тоа, во дневникот на работењето ќе се бележат и пофалби, награди, заложување во службата, казни и воопшто се она што е од важност и значење за оцена на постигнатиот успех во приправничката служба.

Член 5

Дневникот на работењето се води за секој приправник од денот на влегувањето на служба па се до положениот стручен испит. Дневникот на работењето ќе се испрати до управата на курсот за да се внесуваат податоците додека го посетуваат курсот.

Кон претставката со која се пријавува приправникот што не посетувал курс за полагање на стручниот испит, непосредниот старешина е должен да го испрати дневникот на работењето до испитната комисија.

II. СТРУЧНИ ИСПИТИ

а) Стручен испит на приправници

Член 6

Приправникот здобива право на полагање стручен испит откако ќе истечат две третини од приправничкиот стаж.

Член 7

Приправникот што се пријавува за полагање стручен испит, се обврзува со претставка до непосредниот старешина најдоцна месец дена пред да истече определен срок на приправничката служба. Непосредниот старешина ја испраќа претставката до единицата при која ќе се одржи испитот.

Старешината надлежен за назначување може од оправдани разлози да го продолжи крајниот срок за првото полагање на стручниот испит најмногу 6 месеци по истекот на приправничката служба.

Член 8

На стручниот испит приправникот ги полага оние предмети (материја) што ги пропишува Министерот на поштите на ФНРЈ.

Член 9

Стручниот испит се полага усно, а од поодделни предмети може да биде и писмен. Од кои предмети ќе се полага писмен испит, ќе се определи со испитната програма.

Писмениот испит трае најмногу четири сата. При изработката на писмените задачи кандидатите можат да се служат само со оние помошни средства што ќе им ги одобри или стави на располагање испитната комисија. Ако кандидатот не покаже најмалку добар успех на писмената задача, нема да се пушти на полагање на усниот испит и се смета дека не го положи испитот. Резултатот на писмениот испит соопштува пред да почне усниот испит.

Член 10

Стручните испити на приправниците по овој правилник, се полагаат, по правило, во дирекциите и во Министерството на поштите на ФНРЈ.

Пред испитна комисија на дирекција се полагаат стручни испити за звањјата: радист, постар радист, птт манипулант I класа и помлад птт прометник. На стручни испити за звањјата: радист, постар радист и помлад птт прометник присуствуваат, како претседател на испитната комисија, делегат определен од Министерството на поштите на ФНРЈ.

Пред испитната комисија на Министерството на поштите на ФНРЈ се полагаат стручните испити за звањјето птт прометник III класа.

Член 11

Старешината на единицата при која што се полагаат испитите, го определуваат испитниот период четири пати годишно (квартално).

Член 12

Стручниот испит се полага пред испитна комисија која се состои од претседател, еден постојан член, од стручни испитувачи и записничар.

Испитната комисија ја именува на почетокот на секоја година старешината на единицата во која се полагаат испитите.

За членови на испитна комисија се именуваат, по правило, службеници од ресорот на Министерството на поштите на ФНРЈ.

Со истото решение се определува и записничарот на испитната комисија.

Член 13

Записничарот е должен да ја води сета администрација околу пријавувањето и полагањето на стручниот испит, да го подготви материјалот за испитите и да води записник додека се полагаат испитите.

За време на испитот записничарот работи по напатствија од претседателот и од стручната комисија.

Член 14

По завршеното испитување комисијата го оценува успехот на кандидатите со оценки: одличен (5), многу добар (4), добар (3) и слаб (2). Оцените се даваат со мнозинство гласови.

Се смета дека го положил испитот со успех оној кандидат што добил преодна оценка од секој предмет.

Преодни оценки се: одличен, многу добар и добар.

Член 15

Стручниот испит на приправниците може да се полага три пати. Ако покаже кандидатот слаб успех од повеќе од два предмета, се смета дека не го положил испитот. Оној кандидат што се откажал неоправдано од полагањето на пријавениот испит, се смета исто така дека не го положил испитот.

Поправителен испит може да се полага најмногу од два предмета. Ако покаже кандидатот слаб успех и на поправителниот испит, се смета дека не го положил испитот.

Поправителниот испит се полага во наредниот испитен период и се смета како составен дел од стручниот испит.

Член 16

За положениот стручен испит и за покажаниот одличен успех на кандидатот му се издава сведожба. Сведобата ја потпишуваат претседателот и записничарот на испитната комисија.

Член 17

Патувањето за првото полагање на стручниот испит односно на дополнителниот испит, се смета како службено патување и на кандидатот му припаѓа накнада по прописите од Уредбата за патните и селдбените трошкови.

Ако се откаже кандидатот неоправдано од полагањето на испитот нема право на накнада на трошките за службено патување.

б) Стручни испити за звањјата за кои не е предвидена приправничка служба

Член 18

Лицата што се назначуваат прв пат во звањето телефонист, телеграфист или помошен птт манипулант, должни се да полагаат стручен испит за овие звањја во рок од 12 месеци по влегувањето на должност.

Во оправдани случаи старешината надлежен за назначување може да го продолжи овој рок уште за 6 месеци.

Член 19

Што се однесува до пријавите за полагање стручен испит за звањјата за кои не е предвидена приправничка служба, до составот и работењето на испитната комисија, до програмата и полагањето на испитите, до оценувањето и издавањето сведоџби и до накнадата на патните трошкови, — важат соодветните одредби од овој правилник за стручниот испит на приправниците.

Член 20

Стручните испити од чл. 18 од овој правилник се одржуваат при птт единици што ќе ги определи надлежната дирекција на почетокот на секоја година, според потреба и други околности.

Членовите на испитната комисија ги определува надлежната дирекција, првенствено од редовите на службениците на единиците при кои што ќе се полагаат испитите. Записничарот за време на испитите работи по напатствија од претседателот на комисијата и ги врши сите работи предвидени со чл. 13 од овој правилник.

в) Стручни испити за здобивање повисоко звање

Член 21

Предвидените стручни испити за здобивање повисоко звање ги полагаат:

— радист — за звањето постар радист, и

— помошен птт манипулант — за звањето птт манипулант II класа.

Член 22

Што се однесува до полагањето на стручниот испит за повисоко звање, до прописувањето на програмата, до оценувањето и издавањето на сведоџби важат соодветните одредби од овој правилник за стручните испити на приправниците.

г) Дополнителни испити за повисоки звањја

Член 23

Предвидените дополнителни испити ги полагаат:

- за звањето помлад птт прометник, птт манипуланти I класа, што немаат неполна средна школа,
- за звањето птт прометник II класа, птт прометници III класа со неполна средна школа, и
- за звањето птт советник, птт прометници I класа со полна средна школа, трговска академија или со птт школа.

Член 24

На дополнителните испити се полагаат предметите (материјата) што ќе ги пропише Министерот на поштите на ФНРЈ.

Член 25

За звањето птт советник дополнителниот испит е писмен и устен.

Писмената задача му се дава на кандидатот 6 месеци пред полагањето на испитот. Како тема за изработка на писмената задача се дава обработка на некоја проблема од птт служба.

Изработената писмена задача кандидатот ја испраќа на оценка и прегледување до испитната комисија 15 дена пред полагањето на усниот испит. Писмената работа ја прегледуваат сите членови на испитната комисија и оценуваат дали е таа задоволителна, како во поглед на општата така и во поглед на стручната обработка.

Ако реши комисијата со мнозинство гласови дека писмената работа не е задоволителна, кандидатот нема да се пушти на полагање на усниот испит и се смета дека не го ползжил испитот.

Член 26

На усниот испит за звањето птт советник, кандидатот најнапред ќе реферише за обработената проблема, а потоа одговара на поставените прашања во врска со обработената материја.

Член 27

Дополнителен испит за звањето помлад птт прометник се полага пред испитна комисија на дирекции, а за звањето птт прометник II класа и птт советник при Министерството на поштите на ФНРЈ.

Член 28

Испитна комисија за дополнителен испит при дирекциите се состои од 3 члена и записничар, а при Министерството од 5 члена и записничар.

Испитната комисија и претседателот ги именува на почеток на секоја година, директорот односно Министерот.

Член 29

Што се однесува до постапката околу пријавата за дополнителниот испит, до оценувањето и издавањето на сведоци ќе се применат соодветните одредби од овој правилник за стручните испити на приправниците.

III. СТРУЧНИ КУРСЕВИ

а) Видови на курсевите и нивната работа

Член 30

Со цел за здобивање стручна спрема во едно звање, како и поради исполнување на условите за здо-

бивање поодделни звањја, можат да се образуваат стручни курсеви од понизок и среден ранг, и тоа:

1. од понизок ранг
 - а) курс за телефонист,
 - б) курс за телеграфист,
 - в) курс за птт манипуланти II класа,
 - г) курс за птт манипуланти I класа.
2. од среден ранг
 - а) курс за помлад птт прометник.

Член 31

На курсот аз телефонисти се примаат преку конкурс кандидати што имаат најмалку завршена основна школа. Курсот за телефонисти трае 3 месеци.

Член 32

На курсот за телеграфисти се примаат преку конкурс кандидати што имаат најмалку поаматурски испит.

Курсот за телеграфисти трае 6 месеци.

Член 33

На курсот за птт манипуланти II класа можат да бидат повикани помошни птт манипуланти што поминале на претходна пракса во службата најмалку 3 години. Курсот трае 4 месеци.

Член 34

На курсот за птт манипуланти I класа се повикуваат приправниците за ова звање, по правило дури кога ќе наполнат 12 месеци приправнички стаж.

Курсот за птт манипуланти I класа трае 8 месеци.

Член 35

На курсот за помлади птт прометници се повикуваат приправниците за ова звање, по правило, кога ќе наполнат 10 месеци приправнички стаж.

Курсот за помлади птт прометници трае 12 месеци.

б) Наставна програма

Член 36

Наставата на курсевите треба да биде така распоредена што со теоретска и практична обука службениците да се оспособат за вршење работи од односното звање.

Теоретската настава е следена со практично прикажување, а по потреба и со практични работи.

Член 37

Наставниот план и програма за предметите на сите курсеви по овој правилник, ги пропишува Министерот на поштите на ФНРЈ.

в) Оценување и испитна комисија

Член 38

Преподавателите се должни да се држат кон наставната програма и во текот на курсот да ги испитуваат и оценуваат слушателите што почесто. За покажаниот успех и марливост на слушателите тие поднесуваат извештаи до наставничкиот совет, кој се состанува најмалку еднаш месечно. По завршетокот на првиот период оцените се сумираат и им се соопштуваат на слушателите.

Член 39

За текот на предавањата се води дневник, во кој што преподавателите внесуваат белешки за прејдениот материјал за време на одржаниот час.

Распоредот на часовите го составува секретарот во договор со наставничкиот совет.

Член 40

Успехот на слушателите на курсот се оценува со оцена: одличен (5), многу добар (4), добар (3) и слаб (2).

Владеењето на слушателите се оценува со оцена: одлично (5), многу добро (4), добро (3) и лошо (2).

Член 41

Слушателите што имаат на крај на I период повеќе од три слаби оценки, или оние што биле отсутни повеќе од една половина од вкупниот број на одржаните часови, наставничкиот совет може да ги отстрани од курсот. Исто така, наставничкиот совет може да предложи за отстранување од курсот и недисциплинирани слушатели.

Член 42

Слушателите на крај на курсот полагаат завршен испит. Овој испит се смета како положен стручен испит.

Кандидатот што ќе покаже на завршниот испит слаб успех од еден или два предмета, се упатува на поправителен испит, кој е должен да го полага во рок од два месеца.

Кандидатот што ќе има повеќе од две слаби оценки на завршниот испит, како и тој што не ќе го положи поправителниот испит, се смета дека не го завршил курсот и се упатува на редовно полагање на стручниот испит.

Ова полагање се смета како второ полагање.

Член 43

Завршниот испит се полага пред испитната комисија што ја сочинуваат делегат од Министерството на поштите на ФНРЈ, односно од повисоката организациона единица, предметниот преподавател и еден член од наставничкиот совет.

Делегатот е претседател на испитната комисија.

Член 44

По завршенниот курс на слушателот му се издава сведожба. Образецот на сведожбата го пропишува Министерот на поштите на ФНРЈ. Во сведожбата се означува за кое звање слушателот е стручно оспособен со курсот.

г) Време и место на одржувањето на курсот.

Член 45

Наставата на курсевите почнува, по правилото, на 1 септември.

За курсевите што се одржуваат при дирекциите или поштски птт единици, одлука за отворањето донесува директорот на надлежната дирекција.

Член 46

Курсевите од овој правилник се одржуваат редовно кај птт дирекција, а по нејзина одлука можат да се организираат и кај поштски птт единици.

Член 47

Бројот на слушателите на курсевите може да биде најмалку 15. Ако има курсот повеќе од 40 слушатели

тогаш се дели на потребен број одделенија. Колку и кои кандидати ќе бидат повикани од поодделни птт единици, се определува со одлуката за отворањето на курсот.

д) Трошкови на курсевите, надзор и евиденција

Член 48

Трошковите на курсевите ги сноси надлежната птт дирекција. Ако има на курсот слушатели од други установи и претпријатија, споредниот дел од трошковите, според бројот на слушателите, го сноси и односната установа односно претпријатието.

Член 49

Со целокупното работење на курсот раководи секретарот. Тој е должен да се грижи за правилното изводење на наставниот план и програма и да врши контрола над работењето на курсот.

По сите прашања што се однесуваат до работењето на курсот преподавателите ќе му се обврзуваат непосредно на секретарот за напатствија.

Секретарот и преподавателите на курсот сочинуваат наставнички совет.

Секретарот и преподавателите на курсот ги определува надлежниот директор.

е) Повремени курсеви за усовршување на службениците

Член 50

Со цел за стручно усовршување и специјализација за поодделни видови работи, во поштенско-телеграфско-телефонската струка може да се одржуваат курсеви за стручно усовршување.

Член 51

Курсевите за стручно усовршување на службениците се повремени и се одржуваат по укажана потреба.

Одлука за отворање курс, за должината на траењето, за бројот на слушателите, за местото каде што ќе се одржува курсот и за тоа кој ќе биде повикан на курсот-донесува раководителот на птт единица при која што се формира курсот.

Член 52

Курсевите за стручно усовршување на службениците работат по напатствијата, наставните планови и програми што ќе ги определи дирекцијата во согласност на Министерството на поштите на ФНРЈ.

IV. ПРЕМИИ ОД ДРУГА СТРУКА ВО ПТТ СТРУКА

а) За приправници

Член 53

При преминот од друга струка во поштенско-телеграфско-телефонската струка приправникот треба да има стручна, односно школска спрема, пропишана за поштенско-телеграфско-телефонската струка и на крај на определенниот срок да положи стручен испит.

На приправникот може да му се призна порано поминатата приправничка служба, а должината на стажот во тој случај се определува според сродноста на работите на поранешната и поштенско-телеграфско-телефонската струка, како и според степенот на спремноста на приправникот за полагање испит, со тоа да не може вкупната приправничка служба да биде помалку од две третини на приправничката служба во поштенско-телеграфско-телефонска струка.

По извршениот премин приправникот нема да ги полага оние предмети што ги положил на поранешниот стручен испит.

Член 54

Приправник од друга струка што преминува во поштенско-телеграфско-телефонска струка е должен за време на приправничкиот стаж да се запозна со целокупната птт служба.

Член 55

На приправник што положил стручен испит пред да му престане службата, ќе му се призна положениот испит при враќањето во служба ако не бил прекинут подолг од три години.

б) За други службеници

Член 56

Премин од друга струка во поштенско-телеграфско-телефонската струка се дозволува ако има службеникот што преминува стручна спрема предвидена за соодветното звање од поштенско-телеграфско-телефонската струка и ако на крај на одредениот срок положи стручен испит за ова звање. Срокот за полагање на овој испит не може да биде пократок од 3 месеци ниту подолг од една година.

Службеникот нема да ги полага во поштенско-телеграфско-телефонската струка оние предмети што ги положил во поранешната струка.

Ако добие службеникот при преминот од друга струка во поштенско-телеграфско-телефонската струка некое повисоко звање за кое не е пропишан стручен испит, ќе го полага стручниот испит предвиден за почетното звање од одредената група званија.

V. ЗВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 57

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“, на кој ден престанува да важи Правилникот за приправничката служба, стручните испити и стручните курсеви во поштенско-телеграфско-телефонската струка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/48).

Бр. 5551

26 март 1951 година

Белград

Министер на поштите на ФНРЈ,
др Заним Шарац, с. р.

Согласен,

Потпретседател на Советот за законодавство
и изградба на народната власт на

Владата на ФНРЈ,

Милентије Поповиќ, с. р.

196.

Врз основа на чл. 18 од Законот за воените инвалиди од војната, а во согласност со Претседателот на Комитетот за социјални грижи на Владата на ФНРЈ, пропишувам

П РА В И Л Н И К

ЗА ЛЕКУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ИНВАЛИДИ ОД ВОЈНА И ЗА ДАВАЊЕ ПРОТЕЗИ

I. Општи одредби

Член 1

Право на доживотно лекување и добивање протези, ортопедски чевли и други ортопедски помошни средства за државен трошок, во смисла на чл. 18 ст. 1 и 3 од Законот за воените инвалиди од војната, имаат лицата на кои им е признато својството на ин-

валид по Законот за воените инвалиди од војната, Законот за мирнодопските воени инвалиди, по Уредбата за инвалидите на Народната милиција и по Уредбата за предвојничка обука, како и лицата од чл. 1 точ. 1 од Уредбата за признавање инвалидските права на лица онеспособени при вршењето на должности за целите, на државната безбедност и на народната одбрана на кои им се признати инвалидските права.

Државата, во смисла на чл. 18 ст. 2 од Законот за воените инвалиди од војната, им укажува помош во лекување и на сиромашните фамилии, родители, на дедо и баба, на кои им се признати инвалидски права по еден од прописите споменати во претходниот став.

Воените инвалиди од војната-странски државјани, односно нивните фамилии, родители, дедо и баба на кои што им се признати инвалидски права во смисла на чл. 5 од Законот за воените инвалиди од војната, имаат право на лекување под истите услови како југословенските државјани.

Член 2

За лицата од чл. 1 ст. 1 од овој правилник (во натамошниот текст: инвалиди) лекувањето опфаќа:

а) медицинска помош и одгледување во државните здравствени установи;

б) медицинска помош и одгледување во станот на болниот;

в) лекови и други лековити средства, направени за лекување и санитетски материјал;

г) родилско одгледување; и

д) забно одгледување и забно-техничка помош. Покрај ова, овие лица добиваат бесплатно: протези (вештачки нозе, раце, очи итн.) и други ортопедски помагала (ортопедски апарати и специјални обувки, колички, нараквизи, појаси-утеги за кила, појаси, штитови, патерици, окалки и др.).

Член 3

За лицата од чл. 1 ст. 2 од овој Правилник помошта во лекувањето опфаќа:

а) медицинска помош и одгледување во државните здравствени установи (од амбулантно-поликлинички тип и во општи болници);

б) медицинска помош и одгледување во станот на болниот;

в) лекови и други лековити средства, како и санитетски материјали;

г) лекување болни заби и пломбирање заби.

Децата што примаат инвалидски принадлежности, добиваат за државен трошок протези и други ортопедски помагала.

Член 4

Како членови на сиромашни фамилии во смисла на овој правилник се сметаат:

а) земјоделците чии што данок на доход не преминува 250.— динари годишно, сметајќи на сесок член од домаќинството;

б) други лица чии што приход не преминува 2.000.— динари месечно.

Член 5

Инвалидите што се навоѓаат во работен однос можат да користат лекување само по еден основ, и тоа било врз основа на Законот за воените инвалиди од војната, било врз основа на Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии.

Член 6

Во итни случаи секој лекар и здравствена установа се должни да им укажат на лицата од чл. 1 од овој правилник квалификувана медицинска помош, а потоа, по потреба, да ги упатат во соодветни здравствени установи на натамошно лекување.

Член 7

При примањето во здравствени установи воените инвалиди од војната имаат првенство, осем во случај каде што укажувањето на медицинската помош на други лица е итно потребно.

II. Прием и прегледување во здравствените установи

Член 8

Во случај на потреба за лекување, лицето од чл. 1 од овој правилник ќе се обрне до најблиската државна здравствена установа од амбулантно-поликлинички тип со инвалидската исплатна книшка или со решението со кое му е признато инвалидско својство.

Лекарот од таа установа е должен да го прегледа таквото лице и да преземе потребно лекување, а ако е потребно да го упати на лекување во соодветна државна здравствена установа од стационарен тип.

По исклучение, овие лица можат да се обрнуваат во итни случаи за укажување медицинска помош и до лекар со приватна пракса, кој е должен да им укаже помош и да ги упати на натамошно лекување во најблиска државна здравствена установа.

III. Прегледување, упатување и сместување инвалиди во природни лекувалишта

Член 9

Инвалидите можат да се лекуваат во бањски или климатски лекувалишта само ако има медицинска индикација за вакво лекување, т. е. ако е болеста таква да може со успех да се лекува во бањско или климатско лекувалиште.

Член 10

Во тек на една година инвалид може да користи, по правило, само едно бањско односно климатско лекувалиште.

По исклучение, во случај на потешки оболенија што бараат итно лекување во повеќе природни лекувалишта, инвалидот може да користи во една година две разни природни лекувалишта, ако за лекувањето во односните лекувалишта има медицинска индикација.

Член 11

Бањско лекување по правило, трае 21 ден, а климатско лекување 30 дена.

Ако природата на болеста бара подолго лекување, бањското лекување може да трае најдоцна 28 дена, а климатското лекување 42 дена.

Член 12

За прегледување инвалиди односно за одобрување на нивното лекување во природни лекувалишта се формираат следни комисији:

а) околиска односно градска (реонска) комисија за прегледување инвалиди (во натамошниот текст: околинска комисија), и

б) републичка комисија за прегледување инвалиди (во натамошниот текст: републичка комисија).

Член 13

Околинската комисија ја формира поверенството за народно здравје на околинскиот односно градскиот (реонскиот) народен одбор во согласност со соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната.

Оваа комисија се состои од три члена, од кои што еден е лекар со општа пракса, вториот претставник на околинската односно градската (реонската) организација на Сојузот на воените инвалиди од војната, а третиот претставник од околинската односно градската (реонската) организација на Сојузот на борците.

Работното време на околинската комисија го определува повереникот за народно здравје во согласност со соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната.

Поверенството за народно здравје е должно да обезбеди на околинската комисија просторин и се друго што и е потребно за работа.

Член 14

Републичката комисија ја формира министерството на народното здравје на народната република.

Оваа комисија се состои од 3 члена, од кои што се двајца лекари, а третиот е претставник на главниот одбор на Сојузот на воените инвалиди од војната. Од членовите-лекари, еден е специјалист за внатрешни болести, по можност балнеолог, а вториот специјалист за хирургија.

Републичката комисија работи редовно од 1 јануари до 31 мај секоја година, а по 31 мај се составува само по потреба.

Министерството на народното здравје на народната република го определува работното време на републичката комисија, и обезбедува потребни просторин за работа и доделува службеници за водење администрација.

Член 15

Инвалид на кого што му е потребно бањско или климатско лекување е должен да се пријави до надлежната околинска комисија преку околинската односно градската (реонската) организација на Сојузот на воените инвалиди од војната. Околинската односно градската (реонската) организација на Сојузот на воените инвалиди од војната за секој пријавен инвалид четливо пополнува болеснички лист и во него внесува: име, презиме и полна адреса на пријавениот инвалид, како и број на решението со кое му е признато инвалидското својство односно број на инвалидската книшка врз основа на која што ги прима своите инвалидски принадлежности. Вака пополнет болеснички лист го потпишува и го печат го заверува организацијата.

Пополнетиот и заверениот болеснички лист организацијата на Сојузот на воените инвалиди од војната му го дава на инвалидот и го упатува на прегледување до надлежната околинска комисија.

Член 16

Пријавувањето за бањско и климатско лекување се врши, по правило, од 1 декември до 15 март секоја година. После овој срок инвалидите можат да се пријавуваат за бањско и климатско лекување само во случај ако нивната болест бара итно лекување, или ако биле спречени од оправдани разлози да се пријават во пропишаниот срок (на пр. воена вежба, болест, поради која што биле сврзани за постела и сл.).

Член 17

Кога ќе се јави инвалидот на прегледување, членот на комисијата — лекарот е должен да го прегледа подробно и најдената здравствена состојба да ја запише во определените рубрики на болесничкиот лист. Ако најде лекарот дека му се потребни специјалистички прегледи, ќе го упати инвалидот до лекар специјалист и ќе бара, по потреба, рентгенолошки, лабораториски и други налази. Осем тоа, лекарот ќе испита:

а) дали кај инвалидот се санирани жариштата (заби, крајници и др.) што го предизвикале оболеното поради које се предложува лекување;

б) дали биле кај инвалидот претходно примени или обидени други методи на лекување;

в) дали инвалидот се јавувал порано на лекар поради истата болест и каков начин на лекување му бил определен; и

г) дали и колку пати користел порано инвалидот бањско односно климатско лекување и со каков успех.

Член 18

Кога ќе установи околинската комисија дека според медицинските индикации му е потребно на прегледаниот инвалид бањско односно климатско лекување, таа го констатира тоа во определената рубрика на болесничкиот лист, и предметот го испраќа до републичката комисија со предлог за лекувањето. Истовремено, комисијата му соопштува на прегледаниот инвалид дека е предложен за лекување.

Ако најде околинската комисија дека на прегледаниот инвалид не му е потребно бањско односно климатско лекување, таа донесува решение за одбивањето од лекување и истото се запишува во болесничкиот лист на инвалидот. Истовремено, комисијата му ја соопштува на прегледаниот инвалид содржината на решението и го известува дека може против решението да се жали до републичката комисија во рок од 8 дена.

Жалбата се изјавува усно или писмено и тоа преку околинската комисија што го донела решението. Усната жалба се изјавува на записник.

По приемот на жалбата околинската комисија ја испраќа, заедно со целиот предмет, до републичката комисија на решавање.

Член 19

Кога републичката комисија ќе го прими предметот од околинската комисија, таа разгледува дали постапила таа во сето по одредбите од чл. 17 од овој правилник. Во спротивност, таа го враќа предметот до околинската комисија со напатствија за дополнување.

Ако републичката комисија и покрај сите потребни податоци за болеста на инвалидот не може со сигурност да донесе одлука таа може да го упати инвалидот на прегледување во најблиската поголема болница, или самата да го прегледа.

Ако го упати републичката комисија инвалидот во болница, таа истовремено и го испраќа на болницата целиот предмет. По завршеното прегледување болницата и го враќа на републичката комисија целиот предмет со својот налез.

Ако одлучи републичката комисија самата да го прегледа инвалидот, таа ќе го повика на прегледување преку соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната.

Член 20

Решението на републичката комисија е конечно. Републичката комисија го запишува решението во определена рубрика на болесничкиот лист.

Ако донесе решение со кое се одобрува лекување, републичката комисија со истото решение ја утврдува должината на траењето на лекувањето и го определува лекувалиштето во кое ќе се лекува инвалидот.

Член 21

Кога ќе одобри републичката комисија бањско односно климатско лекување, таа ги испраќа болесничките листови на инвалидот непосредно до управата на определеното лекувалиште.

Ако републичката комисија донесе негативно решение, таа го задржува болесничкиот лист во својата архива, а за решението го известува инвалидот преку соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната.

Член 22

Околинската комисија е должна за својата работа да води дневник во кој што покрај името и презимето, занимањето и пребивалиштето на инвалидот, задолжително ги запишува и анамnestичките податоци (anamnese), здравствената состојба на инвалидот на денот на прегледувањето (status praesens), дијагнозата, резултатите на лабораториски и други налази, како и решението од комисијата.

Републичката комисија за својата работа води картотека, во која што ќе го внесува, покрај споменатите податоци во споменатиот став, уште и резултатот на лекувањето на инвалидот. Извештаите за резултатот на лекувањето на инвалидот и ги испраќаат задолжително управите на бањските и климатските лекувалишта.

Додека не се увеле картотека републичките комисији ќе водат дневник за својата работа.

Околинската комисија има печат, а републичката комисија печат и штампил.

Член 23

Републичката комисија е должна да се грижи распоредот на инвалидите во лекувалиштата да биде рамномерен. За таа цел министерствата на народното здравје на народните републики ќе испраќаат навремено до републичката комисија потребни податоци за бројот на постелите определени за инвалиди, и тоа за секое лекувалиште одделно.

Член 24

По приемот на болесничките листови управата на бањското односно климатското лекувалиште ги средува по ред на приемот и ги повикува инвалидите на лекување по писмен пат преку околинскиот односно градскиот (реонскиот) одбор на организацијата на Сојузот на воените инвалиди од војната, и тоа барем 30 дена пред определените дел за почеток на лекувањето. Повикувањето може да се изврши и по телеграфски пат, но и тогаш тоа мора да биде упатено на време, како би можел инвалидот да стаса во лекувалиштето на денот определен за почетокот на лекувањето.

Член 25

При повикувањето на инвалидот на лекување првенство имаат тешки инвалиди и инвалиди што се навоѓаат во работен однос.

Инвалидите-студенти, ученици на средни и стручни школи и курсисти ќе ги повикува управата на лекувалиштето на лекување за време на школскиот одмор, а инвалидите-членови на селанските работни задруги и земјоделци — вон од сезоната на поважните полделски работи.

Член 26

Околинските односно градските (реонските) организации на Сојузот на воените инвалиди од војната должни се веднаш да ги известат повиканите инвалиди

за повикувањето на лекување. Ако не може повиканиот инвалид да отиде на лекување, соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната е должна да ја извести за тоа управата на лекувалиштето по телеграфски пат.

Член 27

Кога ќе го прими инвалидот позивот за лекување, тој се пријавува до поверенството за социјални грижи на надлежниот околински односно градски (реонски) народен одбор кој што му издава објава за бесплатно возење до лекувалиштето и назад.

Член 28

Со цел за правилно извршување на распоредот за лекување на инвалидите во бањските и климатските лекувалишта, инвалидите се должни да се пријавуваат на прегледување во пропишаниот срок и да стапуваат на лекување на определениот ден.

Ако е спречен инвалидот да стапи на лекување на определениот ден (смртен случај во фамилија, болест и сл.), должен е да ја извести веднаш за тоа соодветната околинска односно градска (реонска) организација на Сојузот на воени инвалиди од војната и истовремено да го оправда својот изостанок.

Ако соодветната организација на Сојузот на воените инвалиди од војната му ги уважи на инвалидот разлозите поради кои што не може во определеното време да оди на лекување, таа ја известува за тоа управата на лекувалиштето телеграфски и истовремено бара со акт да се одложи лекувањето на инвалидот. Во овој случај, управата на лекувалиштето ќе го повика инвалидот на лекување на крај на сезоната, или порано ако го дозволуваат тоа можностите.

Инвалидот што не ќе се одзове на позивот за лекување, или кој не го оправда навремено својот изостанок, или на кого што организацијата на Сојузот на воените инвалиди од војната не му ги уважи разлозите да му се одложи лекувањето губи право на одобреното лекување.

Член 29

Пратителите на инвалиди од I група ги имаат сите права како и самите инвалиди, осем правото на лекување. Тие можат да ги пратат инвалидите во кабини и базени за да им помагаат околу соблаќањето, облаќањето и укажувањето на друга помош.

Член 30

По довоѓањето на бањско односно климатско лекувалиште, инвалидите се должни лекарски да се прегледаат.

Прегледувањето на инвалидите во бањските односно климатските лекувалишта го вршат лекарите што ќе ги определи управата на лекувалиштето.

Ако лекарот најде дека болеста на инвалидот не е индицирана за лекување во тоа лекувалиште, тој нема да му допушти на инвалидот да го започне лекувањето, туку неговиот болеснички лист ќе го испрати до управата на лекувалиштето со констатација за најдената состојба и со мнение да ли треба таков инвалид да се врати дома или треба да се упати на лекување во некое друго природно лекувалиште.

Ако лекарот го предложил инвалидот за лекување во друго природно лекувалиште, управата на лекувалиштето е должна инвалидот веднаш да го испрати во предложеното природно лекувалиште. Ова лекувалиште е должно на таков инвалид да му обезбеди сместување веднаш.

Возен билет од новото лекувалиште ќе издаде на таков инвалид, по образложено барање од управата на лекувалиштето, поверенството за социјални грижи на најблискиот народен одбор.

Ако пак лекарот установил дека на инвалидот не му е потребно лекување во природно лекувалиште,

управата на лекувалиштето ќе го врати инвалидот дома, а неговиот болеснички лист ќе го испрати до министерството на народното здравје на народната република со предлог да се испита решението што го донела републичката комисија.

Член 31

Додека се лекуваат инвалидите во лекувалиштето лекарите се должни да им укажуваат потребна медицинска помош.

Ако во текот на лекувањето им се потребни лекови на инвалидите, лекарите се должни да ги пропишат, заверувајќи на грбот од рецептот дека е прегледаното лице инвалид.

Ако во лекувалиштето нема аптека, управата на лекувалиштето е должна на инвалидите да им обезбеди пропишаните лекови.

Член 32

По завршеното лекување лекарот што го прегледал инвалидот при довоѓањето во лекувалиштето е должен повторно да го прегледа и успехот на лекувањето да го забележи во болесничкиот лист на инвалидот, па овој преку управата на лекувалиштето да го испрати до надлежната републичка комисија за да го воведат успехот на лекувањето во картотека.

Член 33

Управата на бањско односно климатско лекувалиште е должна да им обезбеди на инвалидите сместување и исхрана. Во бањските лекувалишта управата ќе води сметка инвалидите да бидат сместени близу бањите и во лесно пристапни згради.

Исто така управата на лекувалиштето е должна да им обезбеди на инвалидите превозни средства од железничката станица до лекувалиштето и назад, а при напуштањето на лекувалиштето и да им обезбеди сува храна за пат.

Член 34

Инвалидите што сакаат додека се на бањско односно климатско лекување да се ранат и стануваат во лекувалиштето за свој трошок, должни се исто така да се пријават за прегледување по одредбите од овој правилник. Ако им се одобри на овие инвалиди бањско односно климатско лекување, републичката комисија ги известува за тоа непосредно и ги упатува во определеното лекувалиште. Поверенствата за социјални грижи на околинските односно градските (реонските) народни одбори должни се на важни инвалиди да им издадат објава за бесплатно возење. По дозогоњето во лекувалиштето овие инвалиди се должни да и се пријават на управата на лекувалиштето поради воведување во свиденција, како и поради надзор и грижење за нивното лекување.

Член 35

Раководителите односно старешините на претпријатијата и на установите, како и приватните работодаатели, должни се навремено да го пуштат од должност инвалидот што е повикан на лекување.

IV. Лекување заби

Член 36

Ако треба да лекуваат заби и усна шупљина, лицата од чл. 1 од овој правилник ќе се обрнат до најблиската забна амбуланта со инвалидската исплатна книшка или со решението со кое им се признати инвалидските права. Забната амбуланта е должна да го превземе нивното лекување.

Член 37

За работите околу поправање заби, вадење болни заби, лекување болни заби, лекување усна шупљина, пломбирање заби, чистење забен камен, ортодонтско лекување, како и за работите околу протези (изработ-

ка на круинци, изработка на поодделни забн, поправање мост и протези) потребно е прегледување и позитивно мислење од забен лекар.

Местење мост или забна протеза ќе се врши само во оние случаи кога не може на друг начин да се овозможи нормално жвакање, поради што би можело да настани оболение на органите за варење или други штетни последици по здравјето на инвалидот.

V. Снабдување инвалиди со протези и со други ортопедски помагала

Член 38

Снабдувањето на инвалидите со протези и со други ортопедски помагала го вршат, по правило, државните ортопедски претпријатија.

Местењето очни протези на инвалидите го вршат лекарите за очни болести запослени во државните здравствени установи.

Член 39

Ако е потребна протеза или друго ортопедско помагало, инвалидот ќе се обрне до надлежното државно ортопедско претпријатие со инвалидската исплатна книшка или со решението со кое му признато инвалидското својство.

Видот на протезата односно на ортопедското помагало што му е потребно на инвалидот го определува лекарот што е запослен во државно ортопедско претпријатие. Тој дава и налог за изработка на соодветна протеза односно соодветно помагало, држејќи се кон одредбите од овој правилник.

Член 40

При првото мерење на протеза, инвалидот добива временна протеза. После оваа времена протеза, инвалидот добива две постојани протези, односно две ортопедски помагала.

Член 41

Пред да му се даде протеза односно ортопедско помагало на инвалидот, лекарот е должен да прегледа и испита да ли е изработена протезата односно ортопедското помагало според неговите напатствија.

Ако лекарот најде дека изработената протеза односно ортопедското помагало не му одговара на инвалидот, ќе и ја врати работилницата со напатствије како треба да се преправи.

Член 42

При давањето на протеза или ортопедско помагало претпријатието е должно да го научи инвалидот како ќе ја употребува и пазн протезата односно ортопедското помагало.

Член 43

Протези и други ортопедски помагала, осем специјални обувки, кожен елек и кожна капа, ги добиваат инвалидите без оглед како и кога станале промените што бараат потреба за протези и помагала (палиативна терапија).

Специјални обувки, кожен елек и кожна капа инвалидот може да добие само за повреда или болест поради која му е признато инвалидското својство.

Член 44

Ортопедските обувки им припаѓаат на инвалидите:

1) на кои што им е потребен ортопедски апарат заедно со обувките;

2) на кои што им е потребна метална сандала (оклопен удолжок или ортопедски апарат со метална сандала);

3) на кои што им е потребно вештачко стапало или дел од стапало;

4) на кои што им е ампутирен дел на нојје или донојје, а не носат вештачки дел од стапало;

5) кои ги немаат сите прсти на една нога;

6) на кои што делимично или на полно е одземен лисниот нерв (n. peroneus);

7) кои имаат скратување на нога повеќе од 3 см. било да е тоа скратување привидно или фактично;

8) кои имаат деформиран скочен зглоб или стапало поради ишчашување или кршење коски, или поради коскени израслини;

9) кои имаат укочен скочен зглоб;

10) кои имаат петно стапало (pes calcaneus);

11) кои имаат коњско стапало (pes equinus);

12) кои имаат завртено стапало (pes varus adductus);

13) кои имаат превртено стапало (pes talo verus);

Ортопедските обувки во случаите предвидени под точ. 1 и 2 ги добиваат инвалидите само додека треба да носат ортопедско помагало.

Член 45

Специјални обувки им припаѓаат на инвалидите:

1) кои имаат рана на стапалата (malignum peroneum pedis);

2) кои имаат чукљевин (hallux valgus) многу осетливи поради премрзлини;

3) кои имаат дефект на прсти од нога или видни промени на стапалата поради премрзлини;

4) кои се ранети во пределот на скочниот зглоб или на стапалата и на кои им пречи многу тоа ранување во одење и влијае на нормален став при одењето;

5) кои немаат палец на една нога;

6) кои немаат делови од прстите на една нога;

7) кои болуваат од слонова болест (elephantiasis), на нозе или од некои други болести што даваат хронични отеклини во пределот на скочниот зглоб или на стапалото;

8) кои ги немаат обата палца на рацете;

9) на кои што им се отсечени прстите од една рака, така да не можат со неа да се служат;

10) на кои што им е отсечена рака;

11) на кои што им се укочени или деформирани прсти на една рака така да не можат со неа да се служат (помеѓу дефектните прсти мора да биде палецот или покажниот прст од таа рака);

12) на кои што им се одземен делимично или на полно два прста на една рака;

13) на кои што им е укочен лакот под агол помал од 90°;

14) на кои што им е укочен кичмениот столб, кукот или коленото;

15) на кои што мора со ортопедски помагала да им се укочи кичмата, кукот, коленото или лакот под агол помал од 90°;

16) чија способност за стопанисување е намалена за 100% (инвалиди од I и II група);

17) кои болуваат од одземеност на нозе или раце;

18) кои имаат сензибилни пречки на нозете, а што станале поради ранување на главата или кичмата.

Специјалните обувки во случајот предвиден под точ. 15 ги добива инвалидот само додека е потребно да носи ортопедско помагало.

Член 46

Инвалидот има право на пенцирање ортопедски чевли еднаш додека не добие нови обувки. Промена на горниот преден дел од обувките може да се врши само со одобрение од директорот на ортопедското претпријатие.

Член 47

Волнени нараквици им припаѓаат на инвалидите:

- 1) при делнична или напoлна одземеност на жбичниот нерв (n. radialis) или лакатниот нерв (n. ulnaris);
- 2) при делнична одземеност на средниот нерв (n. medianus);
- 3) при повреда на подлактицата, надлактицата или шаката кога се прстите слободни, без оглед на атрофијата на рацете (сушење на раце, а без отворени рани поради повреда на нервите).

Член 48

Обични кожни нараквици им припаѓаат на инвалидите:

- 1) кога е отсечена раката над зглобот на шаката;
- 2) кога нема делови од прстите;
- 3) кога нема делови од шака или поодделни прсти, ако носи инвалидот естетска протеза за шака и прсти;
- 4) кога се отсечени обете нозе, и тоа така да е отсечена секоја нога над Шоперовиот зглоб (од прсти до средината на стапалото);
- 5) на кои што способноста за стопанисување им е намалена за 100% (инвалиди I и II група).

Член 49

Кожни нараквици поставени со фланел или со крзно им припаѓаат на инвалидите:

- 1) при повреда на подлактица, надлактица или шака, кога се слободни прстите, но се отвораат често рани на шаката или на прстите поради повреда на нервите (трофични промени);
- 2) при повреда на шаката, кога останале прстите испружени, или можат да се испружат, или се деформирани, или се делмично укочени;
- 3) при делнична или напoлна одземеност на два нерва од иста рака;
- 4) при напoлна одземеност на срединниот нерв (n. medianus), така да можат сепак делмично да се растават или исправат прстите.

Член 50

Специјални кожни нараквици поставени со фланел или со крзно им припаѓаат на инвалидите:

- 1) кога нема делови од шака или поодделни цели прсти, а инвалидот носи естетска протеза за шака или прсти;
 - 2) при деформација на прстите, кога не можат истите ни да се растават нити да се испружат.
- Инвалидите што добиваат специјални кожни нараквици поставени со фланел или со крзно за оболена рака, за здравата рака добиваат обична кожна нараквица.

Член 51

Кожни капи им припаѓаат на инвалидите:

- 1) при контузија на главата (кога е повредена главата поради удар, но самата коска на главата не е повредена);
 - 2) чија што способност за стопанисување е намалена за 100% (инвалиди од I и II група).
- Кожни капи следуваат ако се промените под точ. 1 споменати во инвалидското решение или во уверението врз основа на кое што му е признато на инвалидот инвалидското својство.

Член 52

Гумени чорапи им припаѓаат на инвалидите:

- 1) кога имаат проширени вени на нозете;
- 2) кога имаат тромбоза на нозете (зацелување на крвни садови);

3) при хронично отечување на нозете (постојано отечување на нозете поради оболение срце бубрези и тн.).

Член 53

Кожен елек му припаѓа на инвалид:

- 1) на кои што му е признато својство на инвалид од I и II група (100% инвалидитет) поради оболение или деформација на кичмата;
 - 2) на кои што му е признато својство на инвалид од I и II група (100% инвалидитет) поради оболение на плука.
- Оболението и деформацијата на кичмата, како и оболението на плука мора да биде означено во лекарското уверение или во решението со кое што на инвалидот му е признато инвалидското својство.

Член 54

Стапови и патерици им припаѓаат на инвалидите само ако најде лекарот дека се потребни.

Член 55

Срокот за траење на протезите и на други ортопедски помагала е за:

1) специјални обувки — — —	12 месеци
2) ортопедски обувки — — —	8 "
3) бандажерски помагала — —	8 "
4) кожна капа — — — — —	48 "
5) кожен елек — — — — —	48 "
6) волнени нараквици — — —	12 "
7) сите видови на кожни нараквици — — — — —	36 "
8) гумени чорапи — — — — —	12 "
9) ортопедски апарат за нозе за лица до 21 година — —	12 "
10) ортопедски апарат за нозе за лица преку 21 година — —	24 "
11) ортопедски апарат за раце за лица до 21 година — — —	18 "
12) ортопедски апарат за раце за лица преку 21 година — —	24 "
13) ортопедски апарат за кичма за лица до 21 година — —	12 "
14) ортопедски апарат за кичма за лица преку 21 година — —	24 "
15) улошки — — — — — од 6 —	12 "
16) протези за нозе за лица до 21 година — — — — —	18 "
17) протези за нозе за лица преку 21 година — — — — —	24 "
18) протези за раце за лица до 21 година — — — — —	18 "
19) протези за раце за лица преку 21 година — — — — — од 24 —	36 "
20) чорапи за патрљак за нозе или раце — — — — —	4 "
21) стап, подпазувни патерици, рачни патерици со по две гуми за стап и по четири гуми за патерици — — —	24 "
22) штит за око и глава — —	12 "

Член 56

Ако протезата или ортопедското помагало стане неупотребливо пред срокот пропишан во претходниот член, ќе се изврши поправка на старата или ќе се из-

работи нова протеза односно ортопедско помагало по предлог од лекарот што е запослен во државното ортопедско претпријатие, односно по предлог од комисијата која може за поодделни потешки случаи да се формира при претпријатието од лекар и од стручни мајстори.

Член 57

Ако протезите или ортопедското помагало станало неупотребливо поради несакано расипување, лош материјал, промена на телото на инвалидот, хируршка интервенција или полошување (агравација) на оболението, оправка на старата или изработка на нова протеза односно на ортопедско помагало паѓа на терет на државата.

Ако неупотребливоста на протезата или на ортопедското помагало станала поради лоша изработка, поправката на старата или изработката на новата протеза односно на ортопедското помагало паѓа на терет на претпријатието што ја изработило протезата односно ортопедското помагало.

Ако неупотребливоста на протезата или на ортопедското помагало е последица на груба немарност на самиот инвалид, оправката на старата или изработката на нова протеза односно ортопедското помагало ќе се изврши на терет на државата при претходна поука на инвалидот како треба да се чува протезата односно ортопедското помагало. Во повторен случај ќе се смета дека вакво расипување е намерно.

Ако е расипувањето намерно, ќе се изврши поправање на старата или изработка на нова протеза односно на ортопедското помагало на терет на инвалидот.

Член 58

Одредбите на членот 39—57 од овој правилник ќе се применуваат во сето и на лицата што уживаат инвалидски припадности ако им се потребни протези или ортопедски помагала.

VI. Снабдување со лекови и окалки

Член 59

Бесплатно добивање лекови, лековити средства, испрани за лекување и санитарски материјал се врши по рецепт од лекар. Рецептот мора да биде заверен од поверенството за социјални грижи на околинскиот односно градскиот (реонскиот) народен одбор, или од лекар запослен во државна служба. Заверката на рецептот се врши на прбот со потврда дека прегледаното лице ужива бесплатна медицинска помош по законот за воените инвалиди од војната, а со ознака на бројот на инвалидската исплатна книшка или на решението врз основа на кое што е утврдено неговото инвалидско својство. Заверката ја потпишува овластеното лице односно лекар со ставање печат од надлежното односно установата.

Исто така, сметките од лекарите со приватна пракса за прегледување и лекување на лицата од чл. 1 од овој правилник во итни случаи мораат да бидат заверени од поверенството за социјални грижи на надлежниот околински односно градски (реонски) народен одбор. Исплатата на овие сметки ја врши министерството на народното здравје на народната република.

Член 60

Окалките им ги издаваат на инвалидите оптичките претпријатија по рецепти од лекари специјалисти за очни болести заверени на начинот утврден во претходниот член.

VII. Преодни и завршни одредби

Член 61

Комитетот за заштита на народното здравје на Владата на ФНРЈ го координира работењето на министерството на народното здравје на народните републики во поглед на лекувањето на инвалидите од територијата на една народна република за банските и климатските лекувалишта што се навоѓаат на територии од други народни републики. За таа цел, тој врши распоред на постелите во банските и климатските лекувалишта со оглед на потребите на поодделни народни републики.

Член 62

Околинските комисии состават годишен извештај за работењето и го испраќаат најдоцна до 10 април до министерството на народното здравје на народната република.

Републичките комисии состават извештаи за работењето и ги испраќаат до министерствата на народното здравје на народните републики. Првиот извештај во годината комисијата го испраќа до 10 мај, а следните извештаи до 10 во месецот за минатиот месец.

Управите на бански односно климатски лекувалишта состават извештај за работењето и ги испраќаат до министерствата на народното здравје на народните републики. Првиот извештај во годината управата на лекувалиштето го испраќа до 5 јуни, а следните извештаји до 5-от во месецот за минатиот месец.

Член 63

Министерствата на народното здравје на народните републики состават извештаи и ги испраќаат до Комитетот за заштита на народното здравје на Владата на ФНРЈ. Првиот извештај во годината министерствата го испраќаат до 1 мај, а следните извештаи до 5-от во месецот за минатиот месец.

Покрај овие извештаи, министерствата на народното здравје на народните републики состават годишни извештаи и ги испраќаат до Комитетот за заштита на народното здравје на Владата на ФНРЈ до 15 јануари во секоја година во минатата година.

Член 64

Обрасците на извештаите од чл. 62 и 63 и обрасците на картони за картотеките од чл. 22 од овој правилник ќе ги пропише Комитетот за заштита на народното здравје на Владата на ФНРЈ, а министерствата на народното здравје на народните републики должни се да ги умножат и испратат до околинските и републичките комисии, како и до управите на банските односно климатските лекувалишта.

Член 65

Финансиските средства за лекување, за издавање сува храна и за изработка на протези и други ортопедски помагала, се обезбедуваат со буџетите на народните републики, и тоа во предметките на министерствата на народното здравје на народните републики.

По исклучение, финансиските средства за изработка на протези и други ортопедски помагала во 1951 година се обезбедуваат во сојузниот буџет, и тоа во предметката на Комитетот за социјални грижи на Владата на ФНРЈ.

Член 66

Поблиски напатствија и објасненија за спроведувањето на овој правилник, ќе дава, по потреба, Претседателот на Комитетот за заштита на народното здравје на Владата на ФНРЈ.

Член 67

Со влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат Правилникот за лекување и давање протези на воените инвалиди од војната („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 71/46) и Напатствието за брајско лекување на воените инвалиди („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/48).

Член 68

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

Бр. 666

3 април 1951 година
Белград

Застапник на Претседателот на Комитетот за социјалните грижи на Владата на ФНРЈ,
Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Комитетот за заштита на народното здравје,
др Павле Грегориќ, с. р.

197.

Врз основа на точ. 2 од Наредбата за определување основни плати за званијата од здравствената струка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/50), пропишувам

П РА В И Л Н И К ЗА НАГОЛЕМУВАЊЕ ОСНОВНАТА ПЛАТА НА БОЛНИЧАРИТЕ

I. - Општи одредби

Член 1

Лицето назначено во звањето болничар ја прима почетната основна плата за време од 6 месеци сметајќи од денот на влегувањето на должност.

По истекот на 6 месеци непрекината служба се врши наголемување на почетната основна плата по одредбите од овај правилник.

Член 2

Почетната основна плата за звањето болничар се наголемува според годините поминати во служба и според условите на работата односно тежината на службата на болничарите во пооделни здравствени установи односно нивните организациони единици, и тоа во вид на повишици по годините на службата и на додаток по учинокот на работата.

Повишиците по годините на службата претставуваат постојан дел а додатокот по учинокот на работата менлив дел од наголемувањето на почетната основна плата за звањето болничар.

II. - Повишици по годините на службата

Член 3

За звањето болничар постоат четири повишици на почетната основна плата по годините на службата. Овие повишици изнесуваат по 300.— динари месечно и се даваат во размак од по пет години ефективна служба помината во звањето болничар.

Член 4

Решение за повишица на платата по годините на службата донесува старешината надлежен за назначување, по предлог од старешината на организационата единица во која што е запослен болничарот.

Болничар кој по истек на 5 години на служба поминати во звањето болничар, односно по истек на 5 години од добивањето на повишицата на платата, не добие повишица по години на службата, може да даде приговор до старешината надлежен за донесување на решението за повишицата на платата. Старешината е должен да донесе по тој приговор, во рок од 30 дена, образложено решение, против кое што болничарот има право на жалба во рок од 15 дена непосредно до повисокиот старешина односно орган. Право на приговор има и синдикалната организација.

III. - Дополток по учинокот на работата

Член 5

Додаток по учинокот на работата припаѓа на болничар по истекот на 6 месеци сметајќи од првиот ден на наредниот месец од месецот во кој што е извршено назначувањето во звањето болничар.

Додаток по учинокот на работата се пресметува во проценти од почетната основна плата, односно од почетната основна плата нагодемена со повишици по годините на службата, а според степенот на просечната месечна оптеретеност на болничарите во здравствените установи од стационарен и амбулантно-поликлинички тип односно во пооделни организациони единици на овие установи.

Член 6

За да се утврди висината на додатокот по учинокот на работата, работите на болничар се разврстуваат во групи според својата тежина и условите на работата, и тоа:

1) во здравствените установи од стационарен тип, односно во нивните организациони единици на 3 групи:

I група опфаќа работи на болничари: во болници за коскено-зглобна туберкулоза, детски болници за плуќна туберкулоза, болници за заразни болести, детски и трауматолошки болници; на детски одделенија на болници за плуќна туберкулоза; на одделенија за немирни болни и на одделенија за лекување со шок на болници за душевни болести; на психијатриски односно неуро-психијатриски, ортопедски, хируршки, трауматолошки, уролошки, гинеколошко-акушерски, заразни, детски заразни и детски одделенија на општи болници, во родилништата.

II група опфаќа работи на болничари: во болници за плуќна туберкулоза, на интерни, онколошки, општи одделенија и одделенија за плуќна туберкулоза на општи болници, во стационари на антитуберкулозни диспанзери, во онколошки институти и заводи, во прихватни станици, на болнички одделенија на амбуланти и поликлиники, во детски домови, во природни лекувалишта (само кога одгледуваат болни).

III група опфаќа работи на болничари: во болници за микоза и болници за трахома, на очни, оториноларинголошки, дермато-венеролошки и стоматолошки одделенија на општи болници, во матерински домови.

2) Во здравствените установи од амбулантно-поликлинички тип и во други здравствени установи, односно во нивни организациони единици на 2 групи:

I група опфаќа работи на болничари: на хируршки, ортопедски, уролошки, гинеколошко-акушерски, детски, антиварикозни и кожно-венерични одделенија на поликлиники и амбуланти како и во ординации на секторски лекари и на оддели на физикална терапија, во детски амбуланти и детски поликлиники; во секторски амбуланти; во здравствени станици; во амбуланти на претпријатија и установи; во кожно-венерични и антитрахомни диспанзери и станици; во станици за брза помош; во заводи, станици и кабинети за трансфузија на крв;

II група опфаќа работи на болничари: на интерни, оториноларинголошки, очни, забни, рентгенолошки, неуро-психијатриски одделенија и одделенија за професионални болести на поликлиники и амбуланти; во амбуланти на поправилишта и природни лекувалишта; во советувалишта за жени; во антитуберкулозни диспанзери; во антималярични станици.

Член 7

Просечниот степен на месечната оптеретеност на болничарот се изразува со просечниот број на болните односно прегледувања на болните што довоѓаат месечно на болничарот и се пресметуваат:

а) во здравствените установи од стационарен тип односно во нивните организациони единици - кога збирот на дневните бројни состојби на болните во месецот се подели со вкупниот број на болничарите и лекарските помошници запослени во здравствената установа, односно нејзината организациона единица;

б) во здравствените установи од амбулантно-поликлинички тип и во други здравствени установи, односно во нивните организациони единици - кога збирот на сите прегледи на болни во месецот се подели со бројот на болничарите запослени во здравствената установа, односно во нејзината организациона единица.

Член 8

Пресметувањето на додатокот по учинокот на работата се врши месечно според овие табели:

ТАБЛИЦА А

(за здравствените установи од стационарен тип, односно нивни организациони единици)

Степен на просечната месечна оптеретеност на болничарите изразен со бројот на болните	Работи на болничарите		
	I група	II група	III група
I од 240—300	6—10%	4—8%	2—6%
II од 301—360	8—12%	6—10%	4—8%
III од 361—420	10—14%	8—12%	6—10%
IV преку 420	12—16%	10—14%	8—12%

ТАБЛИЦА Б

(за здравствените установи од амбулантно-поликлинички тип и други здравствени установи, односно нивни организациони единици)

Степен на просечната месечна оптеретеност на болничарите изразен со бројот на прегледувањата на болни	Работи на болничарите	
	I група	II група
I од 1500—2100	4—6%	2—4%
II од 2100—2400	6—8%	4—6%
III преку 2400	8—10%	6—8%

Процентот по кој што се пресметува додатокот по учинокот на работата — помеѓу најнискиот и највисокиот процент предвиден за секој степен на оптеретеноста, односно за секоја група работи на болничари го определува старешината надлежен за назначување,

по предлог од старешината на организационата единица која што е запослен болничарот.

При определувањето на овој процент се зема во оглед работната дисциплина на болничарот, неговиот однос кон болните, процентот на неподвижни болни што ги послужува болничарот, квалитетот на работата и умешноста при работата, како и одржувањето на чистотата на просториите на болните и чувањето на државниот имот.

Член 9

Додатокот по учинокот на работата се исплатува месечно уназад.

Член 10

Кога се пресметува додатокот по учинокот на работата времето што ќе го помине болничарот на годишен одмор се смета како време поминато на работа.

За време на отсуство поради лекување или опораков, болничарот прима додаток по учинокот на работата рамен на додатокот што го примил во последниот календарски месец пред ова отсуство.

Член 11

Ако се премести болничар од здравствена установа од стационарен тип во здравствена установа од амбулантно-поликлинички тип, односно во друга здравствена установа, или од работи на повисока група на работи на пониска група, или обрнато, болничарот ќе прими за месецот во кој што е извршено преместувањето додаток по учинокот на работата рамен на додатокот што го примил во последниот месец пред преместувањето.

IV. - Завршни одредби

Член 12

Наголемувањето на почетна основна плата за званието болничар по одредбите од овој правилник ќе се исплатува од 1 април 1951 година.

Член 13

За време од влегувањето во сила на Наредбата за определување основните плати за званијата од здравствената струка, односно од 1 февруари 1950 година до 1 април 1951 година наголемувањето на почетната основна плата за званието болничар ги опфаќа само повишиците по годините на службата предвидени за званието болничар во Уредбата за припадностите на државните службеници („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 83/47).

Член 14

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на Федеративна Народна Република Југославија”.

Бр. 2005

7 април 1951 година

Белград

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за народно здравје и социјална политика,
др. Павле Грегорич, с. р.

198.

Врз основа на чл. 42 од Уредбата за извршување планот на градежните објекти во 1951 година („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 14/51) пропишувам

НАПАТСТВИЕ

ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРЕДСМЕТКИТЕ И ПРЕСМЕТКИТЕ НА ИЗВРШЕНИТЕ РАБОТИ ЗА ГРАДЕЖНИТЕ ОБЈЕКТИ ВО 1951 ГОДИНА

ПРЕДСМЕТКИ

1. Предметките на работите за градежните објекти ќе ги состават во 1951 година проектантите и изводачите на градежните работи на начинот пропишан во ова напатствие.

2. Проектантите ќе состават по ова напатствие предметки со главните проекти на објектите, во натишениот текст: предметка на проектантот (чл. 5 ст. 3 од Уредбата за извршување планот на градежните објекти во 1951 година).

Ова напатствие не се однесува на изработката на груби предметки со идејните проекти (чл. 4 од уредбата).

3. Изводачите на градежните работи ќе состават: а) предметки на работите на градежните објекти врз основа на главните проекти на објектите (чл. 29 од уредбата);

б) предметки на надворешниот транспорт со проектите на надворешниот транспорт на материјали за градежните објекти (чл. 7 од уредбата);

в) предметки на подготвителни и завршни работи со проектите на организацијата на градилиштето (чл. 6 од уредбата).

А. Предметки на проектантите

4. Предметки на проектантите со главните проекти на објектите се состојат од:

- предметката на градежните работи,
- предметката на внатрешниот транспорт,
- предметката на занаетчиските работи,
- предметката на готови конструкции и делови,
- предметката (рекапитулативниот) на градежниот објект.

Првите четири предметки се состават на улогичен начин по пропишан образец, а предметката на градежниот објект — на омот. Во секој од споменатите четири предметки редните броеви на позициите почнуваат од 1.

Предметката на проектантот не го опфаќа надворешниот транспорт, ниту подготвителните и завршните работи.

5. Во предметката на градежните работи се запишуваат во колоната 2 по ред сите позиции на работите, средени по видовите на градежните работи, како што се споменати во „Планот на градењето за 1951 година” („Службен лист на ФНРЈ” бр. 7/51). При тоа прво се запишува називот на видот на работата, а потоа сите позиции од тој вид на работата. Во соодветните колони се запишуваат количините на секоја позиција по предмерот и просечните трошкови на материјалите и платите на изработката (чл. 5 од уредбата). После пресметувањето на вкупните трошкови на материјалите и на платите на изработката за секоја позиција, се утврдуваат и вкупните трошкови на материјалите и платите на изработката за видот на работата и се запишуваат со наменување видот на работата. Називот на видот на работата и неговиот износ треба да се подвлече.

После пресметувањето на износите за секој вид работа, се пресметува нивниот вкупен износ што се запишува во рубриката „Износ на предметките на градежните работи.”

Утврдувањето на занаетчиските производи и на готовите конструкции се предвидува во одделни позиции во предметката на градежните работи.

6. Предметката на внатрешниот транспорт проектантите ја изработуваат само за масовните материјали, и тоа врз основа на условите на транспортот, кои треба да се споменат во предметката (хоризонтална далечина и висина на вертикалниот транспорт).

Количината на масовните материјали проектантот е должен да ја пресмета врз основа на нормативите за соодветните видови на работи (евентуално и позициите или групи на позициите во истиот вид на работите).

Внатрешниот транспорт за други материјали проектантот може да го пресмета во глобален износ врз основа на искуството.

Добивениот предметковен износ на внатрешниот транспорт се запишува во рубриката „Износ на предметката на внатрешниот транспорт”.

7. Предметката на занаетчиските работи проектантот ја составува на тој начин што во колоната 2 на образецот на предметката ги запишува по ред сите позиции на градежните занаетчиски работи средени по видовите, како се споменати во „Планот на градењето за 1951 година”. Како единечни цени се запишуваат во колоната 6 продажните цени на занаетчиските работи (објавени просечни цени по чл. 5 ст. 3 од уредбата, а за други занаетчиски работи што не се опфатени со објавените просечни цени одобрените месни цени). Вкупната вредност се запишува во колоната 8. Добивениот пресметковен износ на секоја позиција се сумира за секој вид занаетчиски работи, а на крај ќе се соберат сите видови на овие работи.

Износот на предметката на занаетчиските работи се пренесува под Г — б на предметката на градежниот објект.

8. Предметката на готовите конструкции и на деловите се составува аналогно на предметката на занаетчиските работи.

Износот на предметката на готовите конструкции и на деловите се пренесува под Г — а на предметката на градежниот објект.

9. Кога во предметката на градежниот објект — или само на дел од градежниот објект (ст. 2 чл. 26 од уредбата), се запишани сите предметковни износи, тогаш се засметуваат нормираните трошкови, и тоа по пропишаните нормирани проценти. Добивката на изводачот ја предвидуваат проектантите со 2%.

Исправката на полната цена на чинењето (разлика во цената на материјалите) и намалувањето на полната цена на чинењето не се искажува во предметката на проектантот.

Б) Предметки на изводачите на градежните работи

10. Предметката на изводачите, изработена врз основа на главниот проект на објектот и проектот на надворешниот транспорт на материјали, се состои од:

- предметката на градежните работи,
- предметката на внатрешниот транспорт,
- предметката на надворешниот транспорт,
- предметката на занаетчиските работи,
- предметката на готовите конструкции и делови,
- предметката на разликата на цената на материјалите,
- предметката (на рекапитулативниот) на градежниот објект.

Првите пет предметки се состават на уложбите на пропишаниот образец, а предметката на градежниот објект — на омотот.

11. Предметката на градежните работи се состават врз основа на предметката на градежните работи изработена од страна на проектантот и врз основа на анализата на цените што ја работи изодачот. Изодачите можат место одделни анализи на цените непосредно да ги користат објавените цени на утрошокот на работната сила и на трошковите на материјалите во книгата „Изведени норми и цени на утрошокот на работната сила и на материјалите во градежништвото“ („Издание на Министерството на градежните на ФНРЈ“).

За овие позиции на работите што ќе се извршуваат на истиот објект на повеќе начини, односно со различни средства — се внесува во предметката просечната цена, пресметана врз основа на одобрениот просечен процент на учеството на механизација (чл. 29 од уредбата).

Кога се утврдени единични цени на изодачот, се пресметуваат вкупните цени на трошковите на материјалите и на платите на изработката за поделни позиции, а по тоа за поодделни видови, и на крај за сите видови на работи.

12. Поради утврдување на цените на изодачот градежните претпријатија (изодачите на градежните работи) задолжително ги пресметуваат и поднесуваат на одобрение до надлежното министерство за градежи просечните проценти на користењето на механизацијата во 1951 година за ископи во земјата, ископи во стена, за превоз земјани маси, уградување земјани маси, тунелски ископи во тврди материјали, бетон и армиран бетон.

За други видови градежни работи пресметувањето на просечниот процент на користењето на механизација не е задолжително. Градежните претпријатија (изодачите на градежните работи) должни се да го земаат во оглед користењето на расположивата механизација и кај тие видови на работите, за што ќе водат сметка инвеститорите кога ги склучуваат договорите за изодачот.

Кога се пресметува просечниот процент на учеството на вкупната расположива механизација во 1951 година, ќе се земаат во оглед кај поодделни видови на работи нормите на учиниот пропишани со Решението за нормите на учиниот (производственоста) на поодделни видови градежна механизација што ќе се применат кај засметувањето на просечниот процент на учеството на расположивата механизација во 1951 година („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 16/51).

Поради пресметувањето на просечниот процент на учеството на механизацијата при ископ во стена и при тунелски ископи во тврди материјали, расположивите машини претходно ќе се распоредат на овие два вида работи. Покрај тоа мора да се провери да ли се ускладени капацитетите на расположивите дупилки и компресори. За ова проверување можат да се земаат во оглед следните ориентациони норми на учиниот на компресорите при ископ во стена; за компресори стабилни до 100 КС 8.000 м³ годишно, за компресори стабилни преку 100 КС 14.500 м³, за компресори подвижни до 70 КС 4.200 м³, за компресори подвижни преку 70 КС 8.500 м³ годишно. При тунелски ископ може да се земе половина од овие вредности.

Поради пресметување на просечниот процент на учеството на механизацијата кај бетон и армиран бетон, расположивите машини претходно ќе се распоредат на овие два вида работи.

13. Просечниот процент на учеството на механизацијата се пресметува по формулата:

$$K_m = \frac{H}{P} \cdot 100$$

каде што е K_m — просечен процент на учеството на механизацијата.

H — пропишана норма на учиниот на сите расположиви машини за определен вид работи

P — Годишна производствена задача во определен вид работи од планот на градењето на образецот ВИ 51 — 101 (А).

Просечниот процент на учеството на рачната работа изнесува:

$$K_p = 100 - K_m$$

14. Примерите на пресметувањето на просечниот процент на учеството на механизацијата и цените на изодачот.

а) при ископ во земја:

Производствената задача во 1951 година изнесува $P = 500.000$ м³ (се' во широк откоп), расположиво пет булдожери до 70 КС, 1 булдожер преку 70 КС, два скрепера за вуча (со потребни трактори).

Нормата на учиниот на сите булдожери е $H_{булд} = 5 \times 22.000 + 1 \times 38.000 = 148.000$ м³ годишно, соодветен просечен процент на учеството на механизацијата булд. $= 148.000/500.000 = 0,296$ (29,6%) — Нормата на учиниот на скреперите е $H_{скр} = 2 \times 42.000 = 84.000$ м³ годишно, соодветен просечен процент на учеството на механизација $K_{скр} = 84.000/500.000 = 0,168$ (16,8%). Просечен процент на учеството на рачната работа изнесува $K_p = 1 - 0,296 - 0,168 = 0,536$ (односно 53,6).

Елементите на А и Б од цената на изодачот се пресметуваат со овие проценти, на пр. за 1 м³ откоп во широк откоп во материјали од II категорија, вака:

	А	Б	к	кА	кБ
за рачна работа	—	17,83	0,536	—	9,55
за работа со булд.	2,46	0,91	0,296	0,73	0,27
за работа со скреп.	2,40	1,80	0,168	0,40	0,30

За предметка на изодачот $A = 1,13$ $B = 10,12$

(Проектант — изодач на работите)

(Место)

Бр. _____

ПРЕДСМЕТКА

за

Градежниот објект (назив и ознака од наредниот список)

Место, улица и број каде што се изодаат работите

Инвеститор и место: _____

Вредност на работите по предметката Дин. _____

Инвестиционен кредит по насловниот список Дин. _____

Срок за отпочнување на работите _____

Срок за завршетокот на работите _____

ЗАБЕЛЕШКА: _____

195__ год.

(Дата)

(Проектант-изодач на работите)

(Прва страна на омотот)

Ред. број	Предметка на градежниот обект	Вкупни трошк.	
		на материјали	на плат. на изр.
1	2	3	4
	Износ на предметката на градежните работи		
	Износ на предметката на внатрешниот транспорт		
	Износ на предметката на надворешниот транспорт		
	Собир:		
	Социјален допринос (20,7% на Б)		
	Собир:		
	ТРОШКОВИ НА ИЗРАБОТКАТА (А+Б)		
	В. Амортизација... % (од А+Б)		
	Г. Општи трошкови на управата и на продажбата:		
	г1 Режија на градилиштето:		
	а) За градежни работи... % (од А+Б)		
	б) За занаетчиски услуги... % (од Г-б)		
	г2 Режија на управата и на продажбата:		
	а) За градежни работи... % (од А+Б)		
	б) За занаетчиски услуги... % (од Г-б)		
	г3 Трошкови на текуќи поправки... % (од А+Б)		
	г4 Допринос на АОР-от... % (од А+Б)		
	г5 Допринос за кадрови... % (од А+Б)		
	Д. Одделни трошкови... % (од Б)		
	Г. Вредност на готови конструкции и делови и на занаетчиски услуги:		
	а) Износ на предметката на готови конструкции и делови		
	б) Износ на предметката на занаетчиските работи		
	ПОЛНА ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕТО		
	Е. Износ на предметката исправка на ПЦЧ		
	Намалување на ПЦЧ....		
	Ж.Предвидена добивка.... % (од А+Б)		
	ЦЕНА НА ГРАДЕЖНАТА УСЛУГА		
	З. Данок на промет на производи... % (на ПЦП)		
	ПРОДАВНА ЦЕНА НА ГРАДЕЖНАТА УСЛУГА		

Согласен со предметковниот износ

(Инвеститор)

(Проектант-изводач на работите)

(Четврта страна на омотот)

б) Кај ископ во стена:

Производствената задача во 1951 година изнесува $\Pi = 100.000 \text{ м}^3$ ископ во стена; се располага со 50 полесни пневматски дупилки и 10 подвижни компресори јаки до 70 КС; претпријатието не изводи никакви работи во тунели.

Нормата на учинокот на сите дупилки изнесува $H_{\text{дупилки}} = 50 \times 1.200 = 60.000 \text{ м}^3$ годишно, додека ориентационата норма на учинокот на компресорот изнесува само $H_{\text{компр}} = 10 \times 4.200 = 42.000 \text{ м}^3$ годишно. Значи, може да се земе во оглед само $H = 42.000 \text{ м}^3$ (други дупилки претпријатието треба да стави на располагање ако не може да обезбеди повеќе компресори). Соодветниот просечен процент на учеството на механизацијата изнесува $k_m = 42.000/100.000 = 0,42$ (42%) а просечниот процент на учеството на рачната работа $k_p = 1 - 0,42 = 0,58$ (58%).

Елементите на А и Б на цената на изводачот се пресметуваат со овие проценти, на пример: за 1 м^3 откоп во широк откоп во стена од V категорија вака:

	А	Б	к	кА	кБ
за рачна работа	16,00	105,08	0,58	9,28	61,00
за машинска работа	26,57	17,75	0,42	11,16	7,45

За предметка на изводачот $A=20,44$ $B=68,45$

в) Кај бетон и армиран бетон:

Производствената задача во 1951 година изнесува $\Pi_6 = 50.000 \text{ м}^3$ бетон и $\Pi_a = 10.000 \text{ м}^3$ армиран бетон; има 10 мешалки со 150 до 300 литри запремина и 5 первибратори.

Нормата на учинокот на сите мешалки на правење бетон е $H_c = 10 \times 2.000 = 20.000 \text{ м}^3$ годишно, нормата на учинокот на сите первибратори на уградување бетон е $H_p = 5 \times 800 = 4.000 \text{ м}^3$ годишно.

Капацитет на машинското правење на бетон ќе се искористи на правење бетон (за набивен бетон) 10.000 м^3 , а за армиран бетон 10.000 м^3 . Капацитетот на машинското уградување на бетон од 4.000 м^3 ќе се искористи само на уградување бетон за армиран бетон.

Соодветниот просечен процент на учеството на механизацијата, односно на учеството на рачната работа ќе биде кај бетон на правење $k_{mc} = 10000/50.000 = 0,2$ (20%), $k_{pc} = 1 - 0,2 = 0,8$ (80%) на уградување $k_{dp} = 0$, $k_{rp} = 1$ (100%). Со овие просечни проценти се пресметува на пример за 1 м^3 бетон во темел размер 150 кг. цемент на цените на изводачот вака:

	А	Б	к	кА	кБ
за рачно правење и рачно					
уградување	271,34	91,61	0,8	217,07	73,38
за маш. правење и рачно					
уградување	274,33	67,01	0,2	54,87	13,40

За пресметка на изводачот: $A = 271,94$ $B = 86,78$

Кај армираниот бетон ќе биде соодветен процент на учество на механизацијата односно учество на рачна работа на подготвување $k_{rc} = 10.000/10.000 = 1,0$ (100%), $k_{pc} = 0$, на уградување $k_{dp} = 40000/10000 = 0,4$ (40%), $k_{rp} = 1 - 0,4 = 0,6$ (60%) — со овие просечни проценти се пресметуваат на пример за 1 м^3 армирано бетонски зид дебелина преку 25 см размер 300 кг. цемент елементите А и Б на цената од изводачот вака:

Предсметка

(Уложак)

[illegible]

	А	Б	к	кА	кБ
■ машинско подготвување и рачно угра- дување	531,43	91,01	0,6	319,00	54,60
■ машинско подготвување и уградување со первибратор	540,64	74,49	0,4	216,50	29,80

за пресметка на изводачот: $A=535,50$ $B=84,40$

Во примерите се елементите А и Б за определени начини за работа земен од „Изведените норми и цени на утрошокот на работната сила и материјалот во градежништвото“.

15. Предметката на внатрешниот транспорт се составува според Напатствието за пресметување на внатрешниот транспорт на материјалот МГ број 4810/50 (посебно издание на Министерството на градежите на ФНРЈ 1950 година) врз базата на нормираните количини на поединечните видови материјали и врз базата на условите од транспортот според одобрениот главен проект на организацијата на градилиштето (член 6 на Уредбата).

16. Предсметката на надворешниот транспорт се составува врз основа на утврдените изворишта на материјалите (според договорите со добавувачите, како и според сопственото производство) и предвидените услови на транспортот во одобренит проект на надворешниот транспорт на материјалите за градежните објекти (член 7 на Уредбата)

Оваа предметка е составен дел на проектот на надворешниот транспорт на материјалите и мора да биде заедно со нив ревидирана и одобрена (член 18 на Уредбата) и приложен кон предметката на изводачот за градежниот објект.

Во предметката на надворешниот транспорт мора да биде спомената и вредноста на материјалите што ќе се транспортираат.

17. Предметката на занаетчиските работи се со-
става по сите позиции на занаетчиските работи од

предсметката на проектантот врз основа на договорните продавни цени со занаетчиските дуќани или по одобрените продавни цени за сопствените стокови.

Со оваа предсметка мора да се назначи извода-
 чот на занаетичките работи и да се приложи препис
 на решението за одобрените цени на занаетичките
 работи со анализа или да се означи пропис со кој е
 одобрена цената на занаетичките работи и каде е обја-
 вен прописот.

Доколку изводачот не е во можност да ги внесе единечните цени за занаетчиските работи при поднесувањето на својата предметка, оти не знае уште кои занаетчиски дуќани ќе ги извршат тие работи, мора во предметката да ги внесе единечните цени од предметката на проектантот. Меѓутоа изводачот е должен дополнително да дабави од занаетчискиот дуќан нејзина предметка и врз основа на неа да изработи своја дополнителна предметка. Изменувања во поглед на количините и на начинот на изработката на занаетчиските работи не може да се вршат од страна на занаетчиот односно на занаетчиски дуќани пред да даде своја согласност надзорниот орган (член 37 на уредбата).

Во продавната цена на занаетчиските работи мора да биде вклучен ситот материјал без оглед да ли го дава градежното претпријатие (судоговорац со инвеститорот) или занаетчија.

18. Предметката на готовите конструкции и деловите се составя аналогно на предметката на занаятческите работи. Како единична цена се зема одобрената цена на производителот.

19. Предсметката на разликите во цената на материјалите се пронајдува врз основа на утврдените разлики помеѓу планските и предвидените набавни цени по единицата на мера од секој вид материјални и нормираните количини на овие материјали во предсметката на утрошокот на материјалите. Оваа предсметка мора да се изработи подробно само за масовни материјали, а за другите може да се утврди врз основа на познатиот глобален процент на разликите во цените.

Ред. бр.	Градежен обект	Вкупни трошкови На материјали	Плати на извр.
1	2	3	4
	Градежни работи		
	Внатрешен транспорт		
	Надворешен транспорт		
	Собир:		
	Социјален допринос		
	Собир:		
	ТРОШКОВИ НА ИЗРАБОТКАТА (А+Б)		
	В. Амортизација... %		
	Г. Општи трошкови на управата и на продажбата:		
	г1 Режија на градилиштето:		
	а) За градежни работи... %		
	б) За занаетчишки услуги... %		
	г2 Режија на управата и на продажбата:		
	а) За градежни работи... %		
	б) За занаетчишки услуги... %		
	г3 Трошкови на текуќи поправки... %		
	г4 Допринос на АОР-от... %		
	г5 Допринос за кадрови... %		
	Д. Одделни трошкови... %		
	Г. Готови конструкции и делови на занаетчишки услуги		
	а) Готови конструкции и делови		
	б) Занаетчишки услуги		
	ПОЛНА ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕТО		
	Б. Исправка на ПЦЧ		
	Намалување на ПЦЧ...		
	ИСПРАВЕНА ПЦЧ		
	Ж. Добивка... %		
	ЦЕНА НА ГРАДЕЖНАТА УСЛУГА		
	З. Данок на промет... %		
	ПРОДАВНА ЦЕНА НА ГРАДЕЖНАТА УСЛУГА		
	Продавна цена на претходната ситуација		
	За исплата		

Гарантирам под материјална и кривична одговорност за квалитетот на извршените работи по оваа ситуација, како и да се внесени количините на овие работи во ситуацијата врз основа на податоците од градежната книга.

Согласен со ситуацијата

(Изводач)

(Инвеститор)

(Изводач на работите)

(Mecto)

СИТУАЦИЈА

На извршените работи заклучно со месец _____

1951 година.

На обектот (назив и ознака од насловниот список)

Место, улица и бр. каде што се изводат работите _____

Број на партијата на финансирањето _____

Број на тек. сметка на изводачот _____

ЗАБЕЛЕШКА: _____

(Дата)

(Извѣдачъ)

(Простор за кредитното претпријатие, книговодството на извозачот, инвеститорот и др.),

(Уложок)

Страна

[illegible]

20. Кога во предметката на градежниот објект — или делот на објектот (став 2 членот 26 на уредбата) — се уписани сите предметковни износи, се пресметуваат нормираните трошкови по одобрените индивидуални стопи (врз основа на годишниот финансиски план) и се пресметува вкупниот предметковен износ.

Снижувањето на полната цена на чинењето не се искажува во предметката на извозачот.

21. За подготвителни и завршни работи на еден инвестиционен објект се работи одделна предметка по сето како за градежните објекти.

В) Дополнителни предметки

22. Дополнителните предметки се работат кога во текот на извозењето на работите се јават нови, дотогаш непредвидени позиции на работи, или за поодделни позиции на работи се изменат предметковните количини (став 2 член 30 на уредбата).

Дополнителна предметка се состави на ист образец како и другите предметки, со тоа што на насловната страна ќе се додаде уште зборот „Дополнителен“ и ќе се запише: која дополнителна предметка е по ред.

23. Дополнителната предметка се работи на следен начин: како реден број се зема следната позиција по редот од соодветната предметка (или претходната дополнителна предметка). На пример: се врши изменување во предметката на градежните работи во поглед на количините кај позициите 5, 7, 19 и се додава уште една нова позиција (за работа што не била до тогаш предвидена); последниот реден број на предметката на градежните работи е 99. Во дополнителната предметка се запишуваат позициите на следен начин: 100/5, 101/7, 102/19, 103, а количините и вредноста на материјалите и на платите на изработката се запишуваат во вкупните ревидирани износи. Позициите на дополнителната предметка ќе се соберат прво по видовите на работите и тогаш вкупно. Под тоа се запишуваат сторнираните односно изменетите позиции од соодветната предметка и нивните износи исто така ќе се соберат на изложениот начин. Потоа се пронајдува разликата помеѓу сумариумот на дополнителните и сторнираните позиции, која што може да биде позитивна или негативна.

За да би се добил нов (коригиран) износ на предметката, пронајдената разлика се додава (или одбива) од износот на соодветните трошкови од претходната предметка.

Во претходната предметка сторнираните позиции се прецртуваат и кај редниот број на сторнираната позиција се запишуваат броевите на новата позиција од дополнителната предметка. Во примерот кај сторнираните позиции 5, 7 9 се запишува 5/100, 7/101 и 19/102.

Новите (коригираните) износи на предметката по која што е извршено изменувањето, се запишуваат во соодветните рубрики на дополнителната предметка на градежниот објект. Во дополнителната предметка на градежниот објект се запишуваат во соодветните рубрики и вкупните износи на предметката по кои што не е извршено изменување. Со додавањето уште и на износите од нормираните трошкови се добива вкупна (новата) предметката на градежниот објект. Пример:

Дополнителна предметка на градежните работи	А	Б
100/5	600.000	460.000
101/7	200.000	100.000
102/19	500.000	350.000
103	120.000	90.000
	1,420.000	940.000

Сторно позиција на предметката	А	Б
5	430.000	250.000
7	320.000	180.000
19	250.000	120.000
	1,000.000	550.000

Предметка на разликата:		
Збир на дополнит. предметка	1,420.000	940.000
Збир на сторно позиции	1,000.000	550.000
Разлика	+ 420.000	+ 390.000
Трошкови од претходната предметка	5,600.000	3,100.000
Нов износ на предметката на градежните работи	6,020.000	3,490.000

24. При отстапувањето на поодделни позиции на работи во поглед на количините до 15%, нема да се состави дополнителна предметка. Меѓутоа ако би биле овие отстапувања толкави продавната цена на објектот да биде поголема од одобренит износ по насловниот список, ќе се состави дополнителна предметка (член 2 на уредбата).

ПРЕСМЕТКИ (СИТУАЦИИ)

25. Пресметката и наплатата на извршените работи на градежните објекти се врши преку месечните ситуации.

После прегледувањето и приемот на објектот се состави конечна ситуација. За составувањето на конечната ситуација ќе се користат обрасците на предметката (улошци).

Во ситуациите се внесуваат извршените градежни работи што се внесени во градежната книга и кои се пресметани по единечните цени што се утврдени во предметката (член 40 на уредбата).

26. Со оглед на тоа да постои помеѓу предметката и ситуацијата непосредна врска, нема во ситуацијата да се внесува опис на работата и единечната цена, ама на редниот број на позицијата на предметката мора да одговара редниот број на позицијата во ситуацијата. Во ситуацијата се запишуваат редните броеви на оние позиции од предметката по кои што се изведени работите.

27. Трошките на внатрешниот транспорт, трошките на надворешниот транспорт и разликата во цената на материјалите можат во месечните ситуации да се пресметуваат во процент на вредноста на материјалите во ситуацијата. Овие проценти се пресметуваат врз базата на предметковната вредност на материјалите и предметковниот износ на цитираните видови на трошкови.

Кога е месечната ситуација едновременно и пресметковна, овие трошкови ќе се наплатуваат врз базата на единечните цени од односната предметка и нормираните количини од предметката на утрошокот на материјалите. Истото важи и за конечните ситуации.

28. Вредноста на занаетчиските работи и на конструкциите на готовите делови, што се извршени односно уградени, се внесува во ситуацијата во глобален износ. Меѓутоа, за односниот глобален износ мора со ситуацијата да се даде како прилог спецификација по позициите на предметката на занаетчиските работи и готовини конструкции и делови.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

29. Вкупните износи на позициите во предметката и ситуацијата се заокружуваат на цел динар.

30. Предметките и пресметките (ситуациите) се составуваат, по правило, за секој градежен објект.

Предметките се составуваат за цел обем работи на објектот, како и за обемот на работите што ќе се извонат во 1951 година.

За подготвителните и завршните работи на еден инвестиционен објект се работи одделна предметка и одделна ситуација (член 41 на уредбата).

31. Приложениот образец на предметката и на ситуацијата е составен дел на ова напатствие.

Расположивите обрасци што постоат за предметката и за ситуации можат да се користат додека не се потрошат.

32. Со ова напатствие се става во сила Напатствието за заменување и дополнување на предметката број 10580 од 4 август 1950 година (Прилог „Наше градежништво“, бр. 7/50) и прописите под IV—VII на Временото напатствие за трошковите на елементите на цените на градежните услуги за состав на предметките и пресметките во 1950 година за сите државни градежни претпријатија, МГ бр. 4530 од 20 март 1950 година.

33. Ова напатствие важи за 1951 година.

Досега евентуално изработени предметки во друга форма не мораат да се преработат, осем што ќе се коригираат цените на изводните со применувањето на просечниот процент за учеството на механизацијата.

Сг. бр. 1810

24 март 1951 година

Белград

Министер на Владата на ФНРЈ

Претседател на Советот за градежништво
и градежна индустрија,

Љубчо Арсов, с. р.

199.

Врз основа на чл. 26 од Уредбата за меѓусобното плаќање во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 67/50) издавам

НАРЕДБА

ЗА ИЗЗЕМАЊЕ ТРГОВСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ОД СИСТЕМАТА НА ПЛАЌАЊЕТО ПО УРЕДБАТА ЗА МЕЃУСОБНОТО ПЛАЌАЊЕ ВО СТОПАНСТВОТО

1) Државните стопански претпријатија од дејноста на трговијата (на големо и на мало) и на угостителството и трговските претпријатија на општествените организации, индустриските и трговските сервис и индустриските продавници нема да вршат плаќање на обврските што станале со куповање стоки или со извршени услуги по прописите од Уредбата за меѓусобното плаќање во стопанството.

По исклучение, државните трговски претпријатија ќе вршат и натаму и плаќање на стоките на Комисијата за вонреден увоз на Владата на ФНРЈ по прописите од Уредбата за меѓусобното плаќање во стопанството.

2) Претпријатијата споменати во претходната точка можат да ги наплатуваат своите фактури по прописите од Уредбата за меѓусобното плаќање во стопанството, и доколку наплатата на фактурата ќе се изврши на терет на сметката од комитентот кој е вклучен во системот на плаќањето по споменатата уредба.

3) Народната банка на ФНРЈ ќе ги определува инструментите и начините на плаќањето по кои што ќе ги плаќаат овие обврски претпријатијата споменати во точ. 1 од оваа наредба.

4) Оваа наредба влегува во сила на 1 мај 1951 година.

Бр. 8218

7 април 1951 година

Белград

Министер на финансите на ФНРЈ,
Добривоје Радосављевиќ, с. р.

РАЗМЕНА НА РАТИФИКАЦИОНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ НА ОПШТАТА КОНВЕНЦИЈА ЗА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ ПОМЕЃУ ЈУГОСЛАВИЈА И ФРАНЦУСКА

На 30 март 1951 година во Белград е извршена размена на ратификационите инструменти на Општата конвенција за социјалното осигурување помеѓу Југославија и Франција, склучена и потпишана во Париз на 5 јануари 1950 година, помеѓу Федеративна Народна Република Југославија и Република Франција. Оваа конвенција е објавена во „Службениот весник на Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ“, бр. 4 од 15 февруари 1951 година.

Бр. 44171. — Од Министерството на надворешните работи, Белград, 31 март 1951 година.

СООПШЕНИЕ НА АВСТРАЛИЈА ВО ВРСКА СО КОНВЕНЦИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И КАЗНУВАЊЕ ЗЛОЧИНОТ НА ГЕНОЦИД

Генералниот секретаријат на Обединетите нации, со своето писмо од 28 февруари 1951 година, го известил Министерството на надворешните работи на Федеративна Народна Република Југославија, дека австралиската влада известиле оти не ги прифаќа резервите на членот IX и XII, содржани во инструментот за пристап на Румунија и Полска, на Конвенцијата за спречување и казнување злочинот на геноцид, склучена и потпишана во Париз од 9 декември 1948 година.

Југословенскиот ратификационен инструмент на оваа конвенција е депониран на 29 август 1950 година, а конвенцијата е објавена во „Службениот весник на Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ“, бр. 2 од 15 јули 1950 година.

Бр. 44272. — Од Министерството на надворешните работи, Белград, 3 април 1951 година.

РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА СВЕТСКАТА МЕТЕОРОЛОШКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОД СТРАНА НА АРГЕНТИНА, ИТАЛИЈА, УРУГВАЈ И ПОРТУГАЛИЈА

Владата на Соединетите Американски Држави со својата нота од 31 јануари 1951 година, ја известиле Амбасадата на Федеративна Народна Република Југославија во Вашингтон, дека Аргентина на 2 јануари 1951 година, Италија на 9 јануари 1951 година, Уругвај на 11 јануари 1951 година и Португалија на 15 јануари 1951 година, ги депонирале своите ратификациони инструменти на Конвенцијата за светската метеоролошка организација, што е потпишана во Вашингтон на 11 октомври 1947 година. Португалската влада истовремено соопшти дека Португалскиот ратификационен инструмент ги обфаќа и следните португалски територии: Ангола (Португалска западна Африка), Мозамбик (Португалска Источна Африка), Азорски архипелаг, островите Мадеира, Кап Верде острови, Португалска Гвинеја, острови Св. Тома и Принџип и Ахида, Португалска Индија, Макао и Португалски Тимор.

Југословенскиот ратификационен инструмент на оваа Конвенција е депониран на 7 декември 1948 година, а таа е објавена во „Службениот лист на ФНРЈ“ бр. 80 од 18 септември 1948 година.

Бр. 42867 — од Министерството на надворешните работи, Белград 20 март 1951 година.

Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ по извршеното упоредување со изворниот текст утврди дека во текстот на Уводниот закон за Кривичниот закон, кој е објавен во „Службениот лист на ФНРЈ“, бр. 11 од 1 март 1951 година, се поткрале долу цитираните грешки и дава следна

ИСПРАВКА

НА УВОДНИОТ ЗАКОН ЗА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК

1) Во членот 11, ставот, 2, првиот ред одоздола после зборовите „88 ставот 2“ да се стави запирка и да се додаде „точка-2“.

У. бр. 328. — Од Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ, Белград, 11 април 1951 година.

Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ, по извршеното сразнување со изворниот текст, установи дека во текстот на Уредбата за извршување планот на градежните обекти во 1951 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/51) се поткрале долу цитираните грешки, те дава следна

ИСПРАВКА

НА УРЕДБАТА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ПЛАНОТ НА ГРАДЕЖНИТЕ ОБЕКТИ ВО 1951 ГОДИНА

1. Во чл. 15 ст. 2 во првиот ред, место зборовите: „чим градби ќе почнат“, треба да стои: „чие градење ќе почне“.

2. Во чл. 25 ст. 1, во третиот ред после зборот: „обектот“ да се стави запирка.

3. Во чл. 28 под в), место: „договорните“, треба да стои: „договорените“.

4. Во чл. 29 ст. 1 место: „Договорната“, треба да стои: „Договорената“.

5. Во чл. 33, првиот ред место: „изводење на работите“, треба да стои: „изведените работи“.

Бр. 2000. — Од Советот за градежништво и градежна индустрија на Владата на ФНРЈ, 2 април 1951 година.

УКАЗИ

Врз основа на членот 6 точката 7 од Законот за Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ а по предлог од Претседателот на Владата на ФНРЈ, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија донесува

УКАЗ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ЗАМЕНИЦИ НА МИНИСТРИ — ПРЕТСЕДАТЕЛИ НА СОВЕТИТЕ

Се назначуваат:

Владимир Рибникар — за заменик на Министерот — Претседател на Советот за наука и култура;

Веќеслав Хољевац — за заменик на Министерот — Претседател на Советот за енергетика и екстрактивна индустрија;

Никола Петровиќ — за заменик на Министерот — Претседател на Советот за машиноградба.

Претседателот на Владата на ФНРЈ ќе го изврши овој указ.

У. бр. 520

9 април 1951 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија

Секретар, Претседател,
Миле Перуничкиј, с. р. др Иван Рибар, с. р.

Врз основа на членот 6 точката 7 од Законот за Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ а по предлог од Претседателот на Владата на ФНРЈ, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија донесува

УКАЗ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ИВАН ГОШЊАК, ГЕНЕРАЛ-ПУКОВНИК ЗА ЗАМЕНИК НА МИНИСТЕРОТ НА НАРОДНАТА ОДБРАНА

Иван Гошњак, Генерал-пуковник, се назначува за заменик на Министерот на народната одбрана.

Претседателот на Владата на ФНРЈ ќе го изврши овој указ.

У. бр. 521

9 април 1951 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничкиј, с. р. др Иван Рибар, с. р.

Врз основа на членот 6 точката 7 од Законот за Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ а по предлог од Претседателот на Владата на ФНРЈ, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија донесува

УКАЗ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДИРЕКТОРИ НА: ГЛАВНАТА УПРАВА ЗА ПЛАН, ГЛАВНАТА УПРАВА ЗА ТУРИЗМ И УГОСТИТЕЛСТВО, ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЈА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ ЖЕЛЕЗНИЦИ, ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЈА НА РЕЧНИОТ САОБРАКАЈ, ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЈА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ АЕРО-ТРАНСПОРТ И ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЈА НА ПОШТИТЕ

Се назначуваат:

Влајко Беговиќ — за директор на Главната управа за план;

Милан Апић — за директор на Главната управа за туризам и угостителство;

Благоје Боговац — за директор на Главната дирекција на југословенските железници;

Министерот Влада Зечев — за директор на Главната дирекција на речниот саобраќај;

Јован Божовиќ — за директор на Главната дирекција на Југословенскиот аеро-транспорт.

Никола Милановиќ — за директор на Главната дирекција на поштите.

Претседателот на Владата на ФНРЈ ќе го изврши овој указ.

У. бр. 522

9 април 1951 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничкиј, с. р. др Иван Рибар, с. р.

ОД СЛУЖБЕНИТЕ ЛИСТОВИ НА НАРОДНИТЕ РЕПУБЛИКИ

УРАДНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ

„Урадни лист Народне Републике Словеније“ во бројот 9 од 27 февруари 1951 година објавува:

Указ за определување денот од кој престанува Горичката област;

Указ за промена во составот на републичката изборна комисија за изборите на народните пратеници за Народната скупштина на НР Словенија;

Правилник за начинот на пресметувањето и за висината на доприносот на фондот на раководството и на фондот за слободно располагање од остварената производствена добивка на државните угостителски претпријатија што се наоѓаат под стопанска управа на републичките и локалните органи;

Наредба за сроковите за поднесување периодични пресметки на државните стопански претпријатија и по високите стопански здруженија од локално значење;

Решение за установување републички стручен совет за земјоделство.

Во бројот 10 од 6 март 1951 година објавува:

Објава на потврдените кандидатури за изборите на народните пратеници за Народната скупштина на Народна Република Словенија;

Уредба за установување Совет за социјални грижи при Министерството за социјални грижи на НР Словенија;

Решение за установување окружни антитуберкулозни диспанзери во Народна Република Словенија;

Решение за установување и за месната надлежност на окружните кожно-венерични диспанзери;

Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за накнадите на имателите на авторски права за изводење и прикажување книжевни и уметнички работи;

Решение за установување Републички геодетски стручен совет;

Решение за именување членови на Советот за социјални грижи при Министерството за социјални грижи на НР Словенија;

Правилник за работа за работењето на Советот за социјални грижи при Министерството за социјални грижи при Министерството за социјални грижи на НР Словенија.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени лист Аутономне Покрајине Војводина Народне Републике Србије“ во бројот 3 од 1 март 1951 година објавува:

Решение за изменување на Решението за определување единствени цени за берберско-фризерски услуги со важност на територијата на Аутономната Покрајина Војводина.

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ во бројот 8 од 6 март 1951 година објавува:

Уредба за укинување на Комитет за кинематографија на Владата на НР Србија;

Уредба за укинување Уредбата за надзор над производството и прометот на детски играчки;

Уредба за оснивањето, задачите и работењето на занското здружение на кинематографските претпријатија.

НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

„Народне новине“ службен лист на Народна Република Хрватска во бројот 15 од 9 март 1951 година во бројот 16 од 15 март 1951 година немаат службен дел.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ

„Службени лист Народне Републике Црне Горе“ во бројот 6 од 10 март 1951 година објавува:

Уредба за оснивањето и работењето на катастарските уреди во Народна Република Црна Гора;

Уредба за изменувања и дополнувања на Уредбата за данокот на доход;

Наредба за определување рокот за ликвидација на приватните занаетчиски дуќани чии иматели не исполнуваат услови во смисла на прописите од Законот за занаетчиството;

Решение за намалената поиниска единствена цена во продажба на мало на маслинов зејтин со важност на територијата на Народна Република Црна Гора.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

„Службени лист Народне Републике Босне и Херцеговине“ во бројот 3 од 10 март 1951 година објавува:

Указ за определување претпријатија од локално значење за претпријатија од републичко значење;

Одлука на Народната скупштина на Народна Република Босна и Херцеговина за потврда на Уредбите што ги донела Владата на НРБХ во времето од 27 септември 1950 до 28 јануари 1951 година врз основа на Законот за овластување на Владата на Народна Република Босна и Херцеговина за донесување уредби од областа на народното стопанство;

Правилник за организацијата и работењето на ветеринарните станици, амбуланти и испостави;

Напатствие за испитување рачни апарати за гасење пожар.

СОДРЖАЈ:

	Страна
190. Задолжително толкување на членот 24 ставот 1 од Законот за аграрната реформа и колонизација — — — — —	297
191. Решение за наголемување цената на паричните купони во индустриската потрошачка карта на потрошачите од ИР категорија и за издавање дополнителни потрошачки индустриски карти на потрошачите од ИГ категорија — — — — —	297
192. Решение за дополнување на Решението за определување видовите и количините на прехранбените артикли од обезбеденото снабдување и за определување вредноста на стоките на слободната продажба што можат потрошачите да ги купуваат со попуст на индустриските потрошачки карти — — — — —	298
193. Нпатствие за применување на Уредбата за социјалното осигурување на воените лица и на припадниците на Народната милиција — — — — —	298
194. Правилник за приправничката служба, стручните испити и курсеви за службениците од градежната струка — — — — —	300
195. Правилник за приправничката служба, стручните испити и стручните курсеви во поштенско-телеграфско-телефонската струка — — — — —	307
196. Правилник за лекување на воените инвалиди од војната и за давање протези — — — — —	311
197. Правилник за наголемување основната плата на болничарите — — — — —	318
198. Нпатствие за изработка на претсметките и пресметките на извршените работи за градежните објекти во 1951 година — — — — —	320
199. Наредба за изземање трговските претпријатија од системот на плаќањето по Уредбата за меѓусебно плаќање во стопанството — — — — —	325
Размена на ратификационите инструменти на Општата конвенција за социјалното осигурување помеѓу Југославија и Франција — — — — —	326
Соопштение на Австралија во врска со Конвенцијата за спречување и казнување злочинот геноцид — — — — —	326
Ратификација на конвенцијата на Светската метеоролошка организација од страна на Аргентина, Италија, Уругвај и Португалија — — — — —	326
Исправка на Уводниот закон за Кривичниот закон — — — — —	327
Исправка на Уредбата за извршување планот на градежните објекти во 1951 година — — — — —	327